

Helikon. Jaargang 1

bron

Helikon. Jaargang 1. Boosten & Stols, Maastricht, Brussel 1931

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/hel003193101_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

[Nummer 1]

Het gelaat des dichters

Beschouw dit grauwend aangezicht. Gij zult er vinden
de dorre voren die er 's levens kouter sneed:
de lach van hem die lijden wilde, en niet en leed;
de grijns van wie niet minnen wou, en immer minde.

Aan iedren mond-hoek starde in schamperheid zijn kreet;
een poel, is roerloos 't oog; en 't voorhoofd, klaar, toont in de
kalme effenheid welk al begeeren weet te binden,
hoe elke zoen er liet de sporen van een beet.

Beschouw; - en sluit uw oog daarna. Maar laat er zwellen
de meêlij-tranen die ter dichte wimpren wellen;
en bid; en zeg: 'Deze is gekoren en gedoemd;
want hem, die dús het lijdens-teeken werd beschoren,
is onder dezen die, voor de eeuwigheid geboren,
de doolaards zijn, die men gevallen englen noemt.'

KAREL VAN DE WOESTIJNE

Lied te latere ure

Anijs, anijs, o plots gerezen
ombalsming van een sterken herfst,
gelijk een sap-gespannen bezie
te pletter aan mijn mond geperst;

anijs, o duizend duizelheden
die 'k eindelijk doorlijden wil,
anijs, - daar 'k, doods-kilte in mijn leden,
door heel mijn zwarte naaktheid ril...

KAREL VAN DE WOESTIJNE

Twee verzen

Moeder van barmhartigheid

Voor J.B.

Die als een moeder geboren wordt,
En voor de taak staat, die zij vindt,
Die komt wel kracht en tijd tekort
Voor een eigen huis, voor een eigen kind.

Die hier begint met zichzelf te geven,
En nooit iets achter- of voorbehoudt,
Krijgt van het willekeurig leven
Maar kleinen schat van goed en goud...

Maakt niet eenelk zijn deugd van zijn nood?...
Ook ik was waar Gods manna viel,
Dat dieper voedt dan 't daaglijksch brood
De zoete nooddrift van de ziel.

Ik heb mijn kindren niet gekozen;
Zij zijn mij telkens voorgeweest:
De wereld loopt vol van moederloozen
Die snakken naar hun familiefest.

Zoo woon ik nergens en overal
In dezen onbezwaarden spoed,
Die niet weet waar ik blijven zal,
Maar enkel waar ik henen moet...

Gezegend zijn die kindren blijven,
En zalig die hen ontdekt en mint!
Won ooit één hart van bloed en lijve
Zijn nimmermeer ontgroeide kind?

Domburgsch uitzicht

Opeens, met één blik te overbruggen, valt verslonken
 De straklazuren Roompot tot een kronkelkreek
 Voor 't land van Schouwen als verheerlijkt opgeblonken
 En stralend aangedreven uit zijn nevelstreek:

De witte stranden en de breede berg der duinen
 Met in zijn laatste plooi het kleine dorp beknelde,
 De hoeven loofgepluimd binnen haar akkertuinen,
 En verre bezigheid van volk en vee in 't veld.

De vuren bal der zon, al lossen en al bleeker,
 Zinkt naar den zuivren zeeplas zonder avondrood;
 En op uw komst gerust en van onze afspraak zeker,
 Beheerscht de heldre geest zijn leven en zijn dood.

Gastvaardig open staan de stille wereldwijken
 Voor dit verlangen dat nog nergens woning zocht.
 Uw stem en glimlach mag mij overal bereiken
 Als zonneshijn en wind op de' ongemoeiden tocht.

O korte kussen met voor gisteren en morgen
 En voor- en achterland Gods grondlooze eenzaamheid,
 Zoetste verlorenheid waarin wij zijn geborgen,
 Steeds uit onszelf gered en tot elkaër bereid.

P.C. BOUTENS

De clown

Maanbleek gelaat dat schreit en lacht en grijnst,
Boven een boord der jaren achttien honderd
Dertig, glimlach die liegt en toch niet veinst,
Zachtzinnig oog dat immer zich verwondert;

Eenieder in den spiegel van uw trekken
Herkent zijn jeugd. Uw klare schaterlach
Kan in den grijsaard nog de vreugde wekken
Die bij zijn deftigheid te slapen lag.

Het kind, de jonge vrouw die met u lacht,
De minnaar die, als gij, nooit kan vergeten,
De droomer die vergeefs den droom verwacht
Door uw gebaar beloofd en 't niet wil weten,

En zelfs de burgerman... - voor alle menschen
Verkondigt gij het bovenaardsche rijk,
Eenge profeet dien deze tijd kan wenschen:
Gij speelt altijd en hebt altijd gelijk.

JAN VAN NIJLEN

Optimistisch lied

De burgerman gaat naar zijn bed
Geregeld rond tien uren;
Hij vindt zijn ontbijt klaar gezet
Geregeld rond acht uren.
Zoo is het goed, zoo moet het zijn:
Men kan maar eenmaal zalig zijn.

De dichter, hij, gaat naar zijn bed
Op ongeregelde uren;
Hij wordt soms uit zijn huis gezet,
Tot schande voor de bureu.
Zoo is het goed, zoo moet het zijn:
Hij kent de waarheid en den wijn.

Maar iedereen ligt in zijn bed
Eenmaal tot lijk verseven,
Wordt in een kelder bijgezet
Of weer aan de aarde teruggegeven.
Zoo is het goed, zoo moet het zijn:
Er komt een einde aan alle pijn.

JAN VAN NIJLEN

Een pelgrim

Vergeelde plooiën in de looden dooi der wolken,
en overal een doodstil voorgevoel van sneeuwen:
late genade dalende uit doorleden eeuwen
over dit zeegehucht,
waar van voormalige nederlagen en ontvolken
een ingeslapen nageslacht nog bleef en huist -
in de ouden avondval nergens meer een gerucht,
slechts als de zee een wijle ruischt
of uit het duin een kreet roept van verdoolde meeuwen.

Vergeefs naruischen en naroep vergeefs verklonken
voor wie in moede droomlooze armoe zijn gedoken;
het zwijgend oordeel werd te lang al her voltrokken
over hun ondergang,
en dezen weten het niet meer. Voor 't winterdonker
slaat met gedempte slag de laatste deur in 't slot;
en door de lucht onder de doove wolkenhang
zweeft over hun voleindigd lot
het goede sterven neder nu in dichte vlokken.

Na uren sneeuw lag over dorp en ommestreken
van een verloren en vergeten rijk de wade.
Toen, wijl er sterren kwamen boven de genade
van de brekende lucht,
kwam van dat deel van 't voorgeslacht, dat, uitgeweken,
aan het voormalige en zijn doem ontkomen was,
een late nazaat naar dat ingesneeuwd gehucht
(waarvan hij in den vreemde las)
moe en verwonderd door den diepen sneeuwval waden.

Macht, bij een nieuw en luid volk overzee verkregen,
noch lusten konden ooit dien diepen droom bedwelmen
van zijn dood volk, en eindelijk nam een overweldigend
oud heimwee overhand,
koos zee met hem, en landde, en trok hem de heirwegen
terug naar deze paden, tot op dit laat uur
hij in die herberg kwam, en zat aan de haardkant,
en zag, dommelend bij dovend vuur,
gelaten, eens gevat in het klaar staal van helmen.

En handen, eens voor zwaarden, doch leeg nu neerhangend
tusschen de knieën; het was stil, alleen meermalen
was er een moe verroeren, een zwaar ademen
van een gedokene -
Zwaar werd hij zelve van oververmoeid verlangen;
waarnaar? waartoe nog? wat had hem naar hier gebracht?
droom, ongedroomd hier, dan door hem, verstokene
van hun verdoving, in de nacht
kleumend bij 't uitgaand vuur en de assche der verhalen.

'Waar trotsche macht stortte in 't stug puin van hun lichamen,
vlood het voortvluchtig wezen om arm onderkomen
naar zulke als ik voor het zieletoeg van zijn droomen,'
zoo dacht hij, en stond op,
en zei goenacht, en hoorde nauwelijks dof gestamel,
en stak het kort stuk kaars aan in de kandelaar
die voor hem klaar stond, en beklom de krakende trap,
en liep een gang ten einde, naar
de kamer, die hij voor den nacht daar had genomen.

Maart, 1930.

A. ROLAND HOLST

Rekenschap

O hoe deerlijk gekwetst, achter het hooge
 Voorhoofd, het doffe en al te snelle denken,
 Onafgemaakt en richtingloos verhavend,
 Dat de wenkbrauwe' in op- en neergang houdt,
 En niet kan doorbreken in bliklooze oogen,
 De in hunne kassen diep verdokene,
 Maar somtijds worden ze even van een ver,
 Vaag vuur doorlicht; moeheid en twijfel zijn
 Dat niet alleen, en ongeloof, die hare
 Stem doen verstikken tot een ingehouden
 Glansloozen toon, gebroken en versmoord;
 En wat doet dan de mond? een scherp gewelfde
 Mond die eenzaam gekerfd staat in 't verstilde
 Gelaat; de mond die, wetende, heel kort maar,
 Aan één zijde met oud misprijzen optrekt,
 Soms, als door een wijze en milde deceptie:
 De mond, wat is die dan weer plotseling
 Vastbesloten en fel zooals een booze
 Jongen kan kijken? ja kijkt niet de mond
 Meer dan de oogen, en heviger? maar alle
 Lijdelijkheid is gevluht in de ronding
 Der schouders, (o weet gij het dan niet meer,
 Mijn hart?) zoo weerloos en zoo brekelijk,
 (Voorzichtig dan!); en heel de rijzige
 Hoogheid van 't teeder lijf is wankelbaar
 In zichzelf verzwakt, - door welken droom,
 Onwereldsch en onverwelkbaar, verslagen? -
 En door een eenig, giftig referein,
 Dreinende deun in 't te bewust gevoel,
 Bezeerd en tot broosheid verbleekt: alleen

Een enkel hopen, een flitsend beroep
Op een ander bestaan, zoodat een vreemde
Wijziging - welke? - van het eigen daaglijksch
Zelf haar steeds voortdwingt tot het zoo bekende
Overgaan in de moeizaam overwogen
Houding van een nieuw niet-zich zijn, dat ze, eenmaal
Gevonden, in werktuiglijkheid 't herhalend,
Verbeeldt, een willoos ontzind wegslapen
In 't andere, o ontoereikend genot
En nimmermeer volkomene vervoering,
Te smartelijk dan dat ik het zou kunnen
Afkopen met mijn bloed.

Jan. '27; Apr. '30.

VICTOR E. VAN VRIESLAND

Gogol

Ik lees Gogol. Hij is groot.
Hij spreekt van liefde en dood,
en dat de menschen klein zijn,
en voor elkaar venijn zijn,
en dat, trots alles, dit leven
nog hoog staat aangeschreven.

RICHARD MINNE

Het bezoek

Het zijn, dacht ik, verder schrijvend,
Avondwolken geweest,
Het langs mijn venster drijvend
Vogelvormige beest;
Een drift van herfstige nevels
Die, na een oponthoud, weer
Voortzwieren, suizend als vleugels. -
Hoe erbarmelijk was dit verweer.

Want reeds trok mijn pen, eigenmachtig,
Krassend op het papier,
Woorden als wintertakken
En door dat woud vloog een gier.
- Geen wonder, dacht ik, is begrensder
Dan één dat zoo vreemd zich onthult. -
Toen, achter mij, voelde ik het venster
Van grijs geveërte vervuld.

Er kwam een geluid van klauwen,
Van klapwieken op het kozijn,
Een bek gaf me een beet in den schouder
Dat ik luid schreeuwde van pijn.
't Was niet, als zoo vaak tevoren,
Een eenzelvig avontuur.
Ik snelde, in wanhoop, verloren,
Naar mijn wapens tegen den muur.

In mijn hand het blinkende wapen,
In de kamer de rook van het schot:
Eerst toen woei langs mijn slapen
Het besef van uw komst, mijn God.
- Hoe vaak, aan mijn tafel, met hardheid,
Betwijfel ik thans uw bezoek,
Buig dieper over mijn arbeid;
Maar nooit voltooi ik het boek.

M. NIJHOFF

De dichter zwijgt

Zijn vrouw vraagt geld,
klinkende oorden,
en geen geweld
van dichterwoorden.

Wie landman is
zweet in de zon,
stom als een visch
sine qua non.

Wie van Virgiel
mij ooit nog praat,
hij krijgt mijn hiel
in zijn gelaat.

RICHARD MINNE

Quel être n'aime pas qu'on se souvienne de lui?

De wolken en het water gaan voorbij;
oorlogen en gerichten, vluchtige bloesems
en oude sterrebeelden,
zij worden allen spoorloos weggewischt. -
en wat, mijn hart, rest er van u en mij?
een handvol verzen,
niet langer dan de wind het vallend loover draagt
en het getij hen als dood blad voorbij-sleurt
en laat verrotten in vergetelheid;
en in het hart van eene die mij nu nog liefheeft,
droefheid, die zij overleeft...

H. MARSMAN

Het is onzeker

Het is onzeker waarom wij hier leven.
Wij hebben, uit een warm, diep duister opgeweld,
Argeloos, achteloos ons op weg begeven,
Aan ontelbare gevaren blootgesteld,
Door leed en moeite en driften heen gedreven,
En dan in een koud duister neergeveld -
Soms denken wij: waren we maar gebleven
Diep in dat warme duister voor het leven.
Dit harde, onherbergzame bestaan,
Het is een groot, dor veld waar weinig groeit,
Maar vreemd is, dat geluk er kan ontstaan,
Een enkele maal ontkiemt het ongemoeid.
Soms kan een mensch volkomen opengaan
En bloeien als geen bloem ter wereld bloeit -

ANTHONIE DONKER

Lo Yang. De gezegende.

Hao, Hao, Lo Yang is een voorname stad;
Men hoeft slechts 's gouverneurs paleis te aanschouwen
En weten dat hij leeft met duizend vrouwen,
Opdat men haar op rechte waarde schat.

Hao, Hao, Lo Yang is een rechtvaardige stad;
Ya Men doet iedre roover snel onthoofden,
En laat grootmoediglijk de snoodberooft
Behouden wat hij na den roof bezat.

Hao, Hao, Lo Yang is ook een veilige stad;
Twaalf meter hoog zijn de eerbiedwaardige wallen,
Wel zijn ze voor driekwart tot puin vervallen,
Er komt geen oorlog meer, wat hindert dat?

Hao, Hao, Lo Yang is een gezonde stad;
Men kan er vrij en frisch op straat verkeerden,
De pest verhoedt, streng als politie dat,
De krotbewoners zich te snel vermeeren.

Hao, Lo Yang is een wonderschoone stad;
De paarlstroom glanst en doet de jonken wieglen,
't Water wordt wel gebruikt als vuilnisvat,
Maar blijft toch theetuin en paleismuur spieg'len.

Lo Yang is een verrukkelijke stad;
Wie zou niet voor 't geluk om er te leven
- Binnen háár muren - alles willen geven
Aan boetes en belasting wat hij had?

J. SLAUERHOFF

Strofen

I

- Een droom is 't leven, en de dood ontwaken?
 - Ach, de armste dag heeft nog zijn beetje heil,
 was 't maar de hoop dat betere uren naken.
 Mijn eeuwigheid heb ik voor 't leven veil.

II

De dag wordt van getemperd grijs,
 gelijk een gentleman zich kleedt,
 die, alle drift en onrust wijs,
 Den prijs der stilte weet.

III

Gezegend, zonde, gij mijn baken,
 die mij den weg wijst van 't verzaken.
 Leen de aarde nog uw wulpschen mond,
 ten laatst, voor 't woordeloos verbond.

IV

Spes unica, de naam dien 'k u gekozen,
 gloeit vol beloften als gedroogde rozen:
 geurende pijn die nooit in bloei zal staan,
 geur van verscheiden die nooit zal vergaan.

V

Schrik en opstandigheid overwonnen,
 en rustig reeds, maar nooit bezonnen,
 zingen wij uw veelvuldigen dag,
 o dood, en uw rechtschapen gezag.

R. HERREMAN

[Nummer 2]

De tuinen galmen

De tuinen galmen in de walmen van den herfst...

- o Gij, die 't Leven aan uw lippen hebt geperst
zóo, dat uw rijpe mond van de eigen tanden bloedde:
thans is de tijd voorbij der godlijk-schoone woeden
die woelden door uw leên bij 't worstlen, dag aan dag,
met al de vreugden die een mensch benijden mag,
met al de rijke koortsen die een mensch mag lijden...

- Thans gaat gij door den tuin. De Stilte is aan uw zijde.
Bezie ze niet: zij is noch goed, noch schoon vandaag...
- De dag is doof; het uur is gouden-mat, en vaag;
de tijd is luistrend...

En het wordt, of 't oude lijden,
of 't kloppen van uw hart zich plots uit u gaat breiden,
gaat maetlijk wegen in de doofheid, wis en tráag,
en, schriklijk ijl in 't lange en banglijk-durend talmen,
gaat wanken door 't gedein der herfstelijke walmen...

- De tuinen liggen doof, die van uw harte galmen.

KAREL VAN DE WOESTIJNE

Ik weet dat ik mijn dood bereid...

Ik weet dat ik mijn dood bereid, wanneer ik wil,
dat ik van schoonheid slechts, als eenig heul, zal leven.
Maar, waar gij mij dit heul een enkle stond kunt geven,
doe dat ik sterve, o Dood, en mijn begeeren stil.

Ik weet dat ik niet scheppen zal, dan door 't bereiken
der vrijheid die mijn ziel heure aardsche grenze ontknecht.
Gedoog dan, God, dat ik mijn scheppings-daad beslecht
door met mijn bloed de schaal des lijdens te verrijken.

- Doch eischt gij, Dood, die weet wat mij te wachten staat,
dat ik mijn leve' in leelijkheid en leêgheid slijte;
- groef gij, mijn God, opdat 'k me-zelf mijne onmacht wijte,
dees bittre plooiën, strak en stroef, in mijn gelaat:

o laat dan toe, gij Dood, dat ik mijn hunkren loone,
mijn schoonheids-hunkren met de speren van mijn spot;
verknecht mijn rooden scheppings-drang, maar geef, o God,
dat ik mijn knechtschap in mijn woede-woorden hone.

KAREL VAN DE WOESTIJNE

Ik weet, als ik zal liggen in den dood

Ik weet, als ik zal liggen in den dood,
 Gebonden in zijn eerste roerloosheid,
 Dan zult gij rijzen in uw lichtst gezag
 Gelijk de nieuwvervulde zomermaan
 In 't Oosten opvaart vóór de dag verglimt.
 En iedere andere aanspraak en verband,
 Al wat den schijn van vaste sterren won
 Aan onzen aardschen hemel, deinst terug
 Binnen den wijden opgedrongen ring
 Waarin de wereld-en-haar-kindren stuwt
 Vrees, afgunst, haat, verhuicheld zelfbehoud,
 Tot gaafverbijsterde aandacht overstomd
 Rond de eenzaamheid en d'ongenaakbren nood
 Van die langs treden van geluk en leed
 Uitsijgen naar den opperstschoonen stand
 Van nooit meer te vergeten sterflijkheid
 En eeuwgen naroem. Op mijn wrangen mond
 Zullen uw warme lippen zegelen
 Onze afspraak die dit leven overduurt
 Naar alle kanten als Gods kiemend wonder
 Breekt uit zijn tijdelijke verduisterdheid.
 Dan voor uw oog zal mijn geloste ziel
 Verschieten haar rechtstreeksche helle baan
 Naar waar zij in de oneindigheid ontvlamt
 De nieuwe vaste-lamp van haar geduld.
 En voor het blinde hart dat ziet en weet,
 Ligt heel de duur en de afstand die ons scheidt,
 Als éene vaste schrede, één ademtocht...
 Zoo kuste Konradijn den dooden mond
 Van Frederik van Baden.

ANDRIES DE HOGHE

De onbekende

Op eenen morgen heeft hij voor altijd
Zijn ouders en hun rustig huis verlaten:
Hij had niet eens een vriend om mee te praten,
Hij was alleen - en voor alle eeuwigheid.

Hij doolde rond. Nooit kwelde hem de tijd,
Noch lokte hem de vrede der penaten,
Eenzelvige die van de wereld scheidt,
Waarin hij niets beminnen kan noch haten.

Hij hield van vogels, bloemen en insekten
En soms, in 't voorjaar, van een blonde meid,
Die in zijn hart een duistren weemoed wekte.

Zóó werd hij oud, voor iedereen verloren,
En zong aan 't einde van zijn aardschen tijd
Het somber lied dat niemand ooit zou hooren.

JAN VAN NIJLEN

De zwerver

Ik ben vermoeid. Toch ben ik nog gestegen
Tot op den heuvel in het late licht,
En vóór mij kronkelen de duistre wegen
Van 't avonddorp, dat daar verlaten ligt.

Is nu de wereld zooveel eeuwen ouder?
Alles lijkt mij zoo vreemd en toch bekend.
Ik mis alleen een vriendelijken schouder,
Een lichaam, dat mijn lust voelt en herkent.

Ik ben alleen voor gansch mijn verder leven,
Er is niets meer dat me aan deze aarde bindt.
En toch, ik voel mijn hart onstuimig beven:
Dààr staat een boom, dààr speelde ik eens als kind.

JAN VAN NIJLEN

Bevrijding

De schrille voorjaarsavondstad onttreden
Volg ik de donkere, verlaten straat,
- Door de arme drom van 't klaterfeest gemedan -
Die naar de nachtelijke kaden gaat.

De dag is henen en zijn zwaarte is henen.
- Het luide en snelle leven, was dat hier?
Nu is er slechts een door de maan beschenen,
Verheerlijkt zeewaarts-stroomende rivier.

En een gedachte is als diep ademhalen
In de benauwenis des daags gedaald:
Hoe dat ik lang verworpen moest verdwalen
In leven, dat naar geen verlossing taalt,

Om ouder nu, maar de eendere, te komen
Tot dit zwart water, deze reine schijn,
En te beseffen, dat de vroege droomen
Achter de jaren niet gestorven zijn.

J.C. BLOEM

Sesam op u!

Je zang overwint mij terstond,
sidderend, wild en bewogen -
Open je daarom je mond
als ik je kus op je oogen?

Verlangen heeft je omvlogen
en koortsig je hartje gewond -
Zeg, sluit je daarom je oogen
als ik je kus op je mond?

Zoo aarzelend zijn je gebaren,
dat Sesam zich opent en sluit -
en als ik je kus op je haren
is 't lied van verlangen reeds uit.

C.J. KELK

(Naar Achard)

Op mijn dochterken

Mijn kind, als weer de maan haar horens op zal steken
en 't zwart der nachten groen lijkt in haar schijn,
voltrekt uw bleeke slaap zijn negen eerste weken.

Wat heeft ons hart gewaakt over de minste pijn,
die uw onschuldig mondje sluimerend deed klagen,
kreet van het eigen vleesch en 't machtloos vader-zijn.

Maar nu op uwen lach de milder uren dagen
volgt al mijn sombre zorg de nedergaande lijn
waar ik aan aarde en hel uw lot kan ondervragen.

MAURICE ROELANTS

Fierheid

Wanneer zoo stil de dag is en de Herfst zoo koel,
wijl alles stemt om zich in 't hart terug te trekken,
Herfst van 't verlangen, pijn, en gij, Herfst van 't gevoel,
is 't al vergeefs, mijn God, nog liefde in ons te wekken.

Wij weten wat ons wacht: ons lippen staan smal toe,
wij hebben reeds den zoen der zomerzon vergeten.
Wij peinzen nog. Waarom? Wij leven nog. Waartoe?
Vergaan, vergankelijkheid, wij hebben 't al gemeten.

En toch, wij léven nog in dit ontgoocheld weten,
wij kennen nog 't geluk van de hooghartigheid,
wij durven onzen moed met elke geestdrift meten,
want 't hart wordt sterker naar het hulpeloozer lijdt.

Het koerspaard en de pauw, de hooge hazewinden,
al wat zoo rank en rijk van lijn en kleuren staat,
doen ons een fiere en ingetoomde houding vinden,
wijl 't al ons hand ontsnapt, maar niets het oog ontgaat.

MAURICE ROELANTS

Van meet af aan

Wel werd ons hart beproefd, doch nooit zijn kern gehavend,
vermits zijn heftigheid verkeerde in zulk geduld,
dat het bedeesd genot van een gerusten avond
in 't vallen van een bloem zijn droom geheel vervult.

De aster ontbladert langzaam langs ons blauwe muren
wijn 't gaslicht in een kap van warm oranje neurt;
er blinkt een spiegelglans op 't glas van ons gravuren,
't fruit in de groene kom ligt dof bedampt en geurt.

Al deze zachtheid hier, na 't zinnelooze zinnen -
het is misschien 't geluk, dat nu zijn dooltocht staakt;
waarom steeds 't redelooze jagen van den geest beminnen
als ge aan een appel weer het eerste zuurzoet smaakt?

Kijk om, daar is de nacht, bestorven 't blinde streven;
wat weet gij reeds van wijsheid, ruimte, tijd en duur?
't Is al opnieuw te doen, dwepen met 't stille leven,
met bloemen op de schouw, met vlammen in het vuur.

MAURICE ROELANTS

J. Slauerhoff, Chineesche Gedichten

Weerkaatsing

De vliet onder late wind rimpelt alleen om 't riet
Gemengd met avondrood als bloesemwijn,
Een groote golf verdrinkt de drijvende maan
En wentelt een sterrenvracht: schelpen ruischend van licht.

(YANG TI)

Tsjirak

De stroom Tsjirak
Kronkelt door donkere bergen.

Als een tentdak
Gruw, laaghangend
Valt de hemel rondom de steppen.

De storm bewoont het woeste grasvlak
Van het land Tsjirak
Waar schaarsche kudden in de verten zwerven.

(AL TOEN)

In het Zuidland zingen vogels schril,
 De meeste steden zijn ontwald.
 Roovers trekken rond, de markten worden stil.
 Bergdorpen heeten naar verdwenen stroomen,
 Ze zijn gebouwd van schelpkalk en bazalt.

Giftige misten dampen uit het zand.
 Vijands vuren glimmen door den regennacht.
 Er zeilt geen schip, alleen de parelvisser
 Ziet men zijn boot door 't laag stil water boomen;
 Eenmaal per jaar gaat hij heen van het Zuidland.

*

Zoolang ik als vreemdling in Hsien Yang woonde,
 Beleefde ik geen dag zonder regenstroomen
 De zon brak zelden die grijze vloek,
 In zware slaap bracht ik mijn tijd te zoek.
 Het meer reikt tot de kim en wil niet slinken,
 De wolken zakken, dreigen te verdrinken.
 Ik hoor den wind de oeverwilgen wringen,
 Achter de mist onzichtbare visschers zingen,
 'k Zie witte spoken in de grauwe wijlen.
 Wat zijn 't? Verdoolde vogels? Natte zeilen?

(Po Sju I)

Lieveling, schooner ben jij dan de heilige Foedsi,
 Die maar één welvende sneeuwige top heeft,
 Alleen bij het vroegrood één rozige spits toont.

(ANONIEM)

De eenzame

Hier is mijn hart.
Het is nog niet verschrompeld.
Hier klopt mijn bloed, het stuwt mijn lichaam vol
Dat het verrukt ontzet en overrompelt.

Het is genoeg.
Al wat werd doodgezwegen,
Al wat in werk en norsch voltooide plicht
Den dood scheen opgedragen,
Krijgt stem en spreekt een taal van vragen.

Mijn eenzaam hart
- Hoor hoe zijn drift de donkre ruimte wint -
Is in de veezlen van mijn huid gedrongen
En staat in 't lichaam recht en openbaar.

Hier is mijn hart.
Driewerf verdoemd wie het alleen laat gaan
En niet den slag hoort, die mijn huid beweegt.
Neem het nu aan.
Laat het den dood niet toebehooren
Of in den ouden slaap opnieuw vergaan.

God, zie, mijn angst is in Uw licht vervlogen.
Lees in mijn oogen, dat Gij 't hart verstaat.
Beziel mijn handen met het werk der dagen
En laat mijn lichaam dansen op Uw maat.

D.A.M. BINNENDIJK

Orpheus

Euridike, uw naam klinkt in den nacht als een gebed
en 't is me of weer uw hand de zilte tranen bet
op mijn gelaat, als een gescheurden kelk bepereld,
gebarsten van verdriet zoo oud als deze wereld
en eindlooser dan zij.

Maar geene Godheid die mijn bede heeft verstaan,
ofschoon een nood zoo groot aan niemand kon ontgaan.

Euridike, mijn Euridice, hoort gij mij?

KAREL LEROUX

Elegisch

De verrukkingen die vroeger mij droegen
 laten onberoerd het somber gemoed,
 leegheid vult tot den rand ieder genoegen,
 vadsig vloeit het weleer steigerend bloed.

Ik versta de schoonheid niet meer, de wijs
 der vogels klinkt als monotoon gekrijsch,
 ik ben blind voor bloemen en regenbogen,
 sterren en oogen laten mij onbewogen,
 alle wegen zijn zanderig en grijs.

WILLEM TEN BERGE

De strophe en de nacht

(Naar F.M. Corbalan)

Gelijk een verschrikte meeuw,
 een meeuw, die luide klapt,
 luide met haar vleugels klapt,
 klapwiekt eensklaps door de nacht
 een strophe wit als sneeuw -
 verdoolde vogel door duisternis verblind,
 drijft verbijsterd op een loggen wind,
 wapperend, wiegend, zonder stuur,
 een vlam, een popelend vliegend vuur -
 zij worstelt met het duister,
 zij wordt door 't duister nagezet,
 nacht wil de klare strophe vangen,
 nacht wil haar grijpen in zijn somber net.

WILLEM TEN BERGE

Het rondeel

De nachtwind ruit de blaren op,
aan de spokige linden ontvallen,
een verstrooid, grauw leger van duizendtallen.
Het lamplicht verft mijn handen geel,
en marge van een oud rondeel,
waarover ik in slaap ga vallen -
De droom schrijft voort aan het gedicht,
de comte de Tourraine wint zijn beminde,
ik ben hun gast tot het morgenlicht -
dan graast over hun graf weer de hinde.

WILLEM TEN BERGE

[Nummer 3]

Leie-zangen.

o God, ik heb den geur der vlieren om mij henen,
en mijn hart, - God, Gij kent zijn lijden, en Ge weet
hoe vaak het, schoon gelate', in pijn zijn dagen leed -,
is als een appelboom, met pralend licht omschonen,
die blij zijn branken breidt, waar roze en blank vereenen
hun perel-kleuren in 't teer weemlend bloemen-kleed...
Zoo is mijn vrucht-zwaar hart een vreugde-boom, en breed
is om zijn kruin de vlieren-geur'ge dag verschenen.

o God, die glanzend thans van aangezichte zijt
bij dezen zomer-dag vol rechte honig-geuren;

Gij, die Uw rijke hand ter zegeninge breidt
en mij naar 't hel gelaat des zomers 't hoofd liet beuren.

- o God, maak mijne dage' één dag als dezen, wijd
gelijk een groot paleis met zonnig open deuren...

KAREL VAN DE WOESTIJNE

De zon staat al den over-kant...

De zon staat al den over-kant
geboge', en over t' ronde land,
dat bloost waar 't laatste lichten rijst,
wast schemer, die het tegen-dijst.

- Mijn liefde is al den over-kant
geboge', en waar een laatste brand
al lager 't weiflend hart berijst,
wast schemer, die het tegen dijst...

KAREL VAN DE WOESTIJNE

Et in arcadia ego...**I**

Weer wegen zwaar de geurige seringes,
Nog altijd bloeit de bruine violier
Langs d'ouden muur waarop de merels zingen:
Woonde ergens ooit geluk, dan was het hier.

Ach, kon ik alles maar ineens vergeten,
Trof mij niet meer de felle kleur der brem!
Had ik maar nooit de zaligheid geweten
Van dezen kreet en van die teere stem!

II

Het is te laat. Voor immermeer gevangen
In 't sterke net van een verloren droom,
Herken 'k mijn jeugd alleen nog in de zangen
Van een verborgen vogel in een boom.

't Leven is hard in de woestijn der steden
Maar troostelooser in het vrije land,
Waar men alleen is met zijn dor verleden:
Gedoofde vlam en innerlijke brand.

III

Ik weet zoo goed hoe straks de duisternis
Weer klaar wordt van het lied der nachtegalen,
Hoe dan de nacht één lieve luister is
En hoe de geest in verre jeugd gaat dwalen!

Het is vergeefs. Nooit wordt een uur hervonden,
Nooit heeft een vrucht tweemaal denzelfden smaak,
't Nachtlucht waarbij we als kind onz' droomen vonden
Is slechts éénmaal een schitterende baak.

IV

Het is vergeefs. Het is altijd te laat:
Straks welken weer de heldere jasmijnen,
Straks buigt de zomer zijn verbrand gelaat
Weer naar den herfst en zijn ultieme schijnen.

Eeuwige vloek der keerende seizoenen!
Ijdle belofte van elk nieuw getij,
Dat ons tot leven lokt met nieuwe zoenen
Opdat ons leed voor immer erflijk zij!

V

Elk menschenhart moet steeds opnieuw bezwijken
Voor de belofte van een zaligheid.
Een kleine kier op de verloren rijken
Der droomen, - en weer is het hart bereid

Tot slavernij! Ach, paarlemoeren lucht!
De wereld is zoo schoon waarvan wij droomen,
Maar schooner ieder uur dat ons ontvlucht
Achter den glans der zware lenteboomen.

JAN VAN NIJLEN

Tot een clowntje van Tytgat

Kijk wat zit hij daar nu treurig
Met zijn billen op de trom.
Is hij ziek, berooid, humeurig; -
Of alleen maar dom?

Domme mensen slechts zijn treurig,
Wijze drinken brandewijn.
Brandewijntje houdt hen fleurig,
Indulgent en rein.

Zit niet zoo bedroefd te staren:
In de verten is het nóóit.
En je beste dwaze jaren
Zijn zoo gauw vergooid.

Suffers zitten zoo te staren
Naar een vage hemelpracht;
Wie zijn jonkheid wil bewaren
Zegt atjuus en lacht.

Hier beneden is 't wel aardig,
En je kunt er alles doen
Als je durft en als je vaardig
Omspringt met een zoen.

Iedereen vindt het zoo aardig,
Als je ondernemend bent;
Niet geleerd, niet mooi, niet waardig:
Een gewóne vent. -

Sta nu op en ga beminnen.
De équièr is vrij; - èn blond.
Val maar met de deur naar binnen:
Kus haar warmen mond.

Want alleen die veel beminnen
Vinden hun belooning hier.
Broeder Clown, bemin uw zinnen;
Eerbied voor 't plezier!

Kijk wat zit hij daar verlaten,
En hoe zielig op die trom!
Wilt ge met den hemel praten?
God is doof en stom.

God heeft ons allang verlaten,
Jou en mij en iedereen.
Om te minnen en te haten
Rest ons L'Equière alléén.

J. GRESHOFF

Gevangen orang-oetan

Lang doofde het wilde heimwee in zijn oogen,
Het ruischen van de wouden door zijn bloed.
Alle herinnering werd allengs logen:
Woud, maan en ster en zon-geslagen vloed.

Wereld en bloei zijn smadelijk geschrompeld
Tot een nauw hok en een zwart-naakten stam.
De laatste is hij die langs de wereld strompelt,
In wie het leven nog gestalte nam. -

En waant hij even soms achter de staven -
Der wereld grensmuur waar zijn kracht aan brak -
Een andere wereld, zwaar van zoete gaven:
Zon, en het wuiven van een groenen tak,

Dan hurkt hij, klein en sidderend, in elkander
En zoekt naar zekerheid en tast en streelt
Zijn eenzaam lichaam met de matte handen
En sluit de oogen voor het helsche beeld.

JAN H. EEKHOUT

Octobermorgen

De stormen van den zomer zijn verstild.
de driften en de weemoed veler nachten
zijn in uw nacht verschemerd tot een mild
ver lichten, een weerschijn van verstorven pracht.

de golven en de jaren hebben mij gelegd
in deze luwe windstilte van den morgen. -
hoe koel en vredig lig ik nu geborgen,
hoe zorgeloos en veilig weggelegd;

dit is een nieuw heelal, dit klinkende -
uw heuvels zwellen en uw schemerdalen
bedden mij onder het wilde firmament der haren
waarin uw oogen sterren zijn en blinkende. -

eb en vloed zijn niet meer dan de getijden
van uwen hartslag en uw ademhalen;
ik ben nu prijsgegeven aan het dalen en stijgen
van helle hemelen en jaargetijden.

maar ook wanneer ik in uw bloed
de golven naadren voel der overzijde
zal ik mij niet aan dezen dood onttrekken;
leven met u was goed: ik steeg met u tot
duizelende toppen, laat mij ook nederdalen
met u tot de kringen waarheen allen dalen
die hier geteekend waren met zwart bloed.

H. MARSMAN

Chrysanthen in den oostelijken tuin

Snel gaan de jaren, vroeger wist ik het niet.
Wel in mijn rijpheid, ik weerhield ze niet.
Leed en teleurstelling van al mijn jaren
Kwamen met mij in d'eenzamen tuin hier samen.
In 't midden van een perk sta ik lang stil,
De zonneschijn is dun, de wind giert kil,
Het loover is verrot en uitgeroeid,
De volle zomerboomen uitgebloeid.
Alleen wat tengre bleekzuchtige chrysanthen
Staan door den wind vergeten langs de kanten.
Ik heb een beker boordevol geschonken
Maar merkte nauwlijks dat ik had gedronken.
Hoe in mijn jeugd gemak'lijk mijn gemoed
Van droevig blij werd, van vertoornd weer goed.
Als ik wijn zag, op elk uur van den dag
Dronk ik hem uit en was één en al lach.
Nu laat de sterkste drank mij nuchter en koud.
Bleeke chrysanth, je bleef niet over om mij
Te troosten in 't droef seizoen, maar wij zijn allebei
Uit beetre tijden over, en beiden nu veeg en oud.

J. SLAUERHOFF
naar Po Sju I

Gekwelde liefde

Ik voel den adem van Uw wezen
En weet het teeder uur nabij,
Ik had U liever thans gemeden
Al is het uur ook zóó nabij.

Nu al Uw mond den mijnen sluiten,
Nu zal Uw aêm in zoelen gloed
Bedwelmend dringen in mijn bloed,
En zult ge weenend 'liefste' fluistren.-

Doch hoe mijn wil ook heftig weert
De charme van Uw schuchter wezen,
Ik weet me zelve niet genezen
En ga naar wat ik dood'lijk vrees.

1929.

F.J.H. LOUSBERG

Thuiskomst

Soms denk ik: deze dagen, àl deze troosteloze uren in een land grijs van droefgeestigen regen wegen te zwaar; en heimwee gaat in mij bewegen naar een streek èrgens warm van zon, geurend van rozen

Er is natuurlijk het werk dat ik mij heb gekozen: ik schrijf, soms weet ik niet eens wàt ik heb geschreven. Van de droomen van weleer is niet veel gebleven; een enkele maal talmt er een 'n korte pooze.

Ik ga naar huis door de avond-verlichte straat - leven kan diep deren en wonderlijk genezen - in een veilge kamer zit er een vrouw te lezen, het zachte lamplicht valt over haar lief gelaat, een kind komt in zijn bedje overeind gerezen en lacht de stilte stuk, die in de kamer staat.

JAN R. TH. CAMPERT

Wanhoop

Langs 't hellend vlak der zinnen
schoof de maan haar kale licht voorbij

En wie zich eenmaal op de helling waagde
heeft zichzelf gewogen
en ijler dan de stralen
zijn eigen broosheid krom gebogen

U is het goed
de stralen toch zijn niet geschonden
en gaaf gebleven is de kaalheid van het licht
alleen het ijzer van uw zinnen is gebogen
en gewogen en te licht bevonden

GASTON BURSENS

Drie grafschriften

Voor een ouden man

Het mannetje was oud, zijn handen staarden
al vele jaren angstig langs de dingen heen,
en met de pijnen, die hij stil bewaarde,
liet hem de nacht meedogenloos alleen.

maar eens, toen kinderen lachten voor zijn raam,
vergat hij plotseling dat hij ouder was.
hij zag het najaar naar een winter gaan,
die hem verwachtte en vertrouwder was.

o, alleen kinderen gaan het eeuwig zingen
glimlachend, sterk en zonder angsten in,
want in hun stemmen ruischen schemeringen:
het groote licht is een nabij begin. -

en 's avonds ging hij slapen, hunkerend, moe.
hij bad luidop, zijn moeder keek ernaar
en dekte stil zijn kleine lichaam toe -
de engelen speelden met zijn witte haar.

Voor een meisje

De man, die over mij gebogen,
de kleine bloemen bloeien ziet:
heeft hij gevonden in mijn oogen
de lichte weerschijn van dit lied?

hij weet alleen een teeder stoeien,
mijn handen, die zijn haren streelden...
maar niet hoe dit uit mij ontbloede,
opdat ons kind er ééns mee speelde...

Voor een jongen soldaat

God weet hoe ik hier wilde strijden:
het verre vaderland kwam naderbij,
sla neer dit lijf, en eisch van mij,
ik zal mij eeuwig in de pijn verblijden!

en ik zal juichen in het felste lijden:
uw lichte teederheden wenken mij.
breek op mijn hoofd uw blinkende getij,
ik kàn uw komst niet langer beiden!

gij weet hoe de geheimen van uw taal
mij altijd riepen tot veroveringen -
waarom dan sloegen valsche geeselingen
mijn trage sterven in een hospitaal?

maar als gij roept, een allerlaatste maal,
dan zal ik opstaan en hun harten dwingen!

GABRIEL SMIT

Zijn hart

Ik kniel bij je neer, en ik luister
Naar wat je hart vertelt...
Het is of een vreemd gefluister
Uit de duistere diepte welt.

Ik hoor het gestadig bewegen
Van een warm en sterk hart;
Een stil, onzichtbaar leven
Dat naar eeuwige vrijheid smacht.

Eens zal het zijn banden verbreken,
En vrijer dan vogels zijn,
En stijgen door den aether
Tot waar de sterren zijn...

Ik kniel bij je neer en ik luister
Naar wat je hart vertelt
Van een leven van vrede en luister,
Door geen aardsche banden bekneld.

R.S. TEUNISSEN-VAN PLOEG

[Nummer 4]

Oud hart, dat niet bemind en heeft

Oud hart dat niet bemind en heeft
dan als een bedelaar, die géeft
om eigen armoê te vergeten;
hoe hebt gij, strammer te elken dag,
maar vromer aan uw glimme-lach,
uw trage levens-sstraat gesleten.

Elke ure, meerdere deuren toe,
elke' avond pijnlijker moe,
en elken nacht wat langre wake;
wat ijren honger in uw borst
bij iedren morgé', en voor uw dorst
het zout der tranen langs uw kake...

Maar elke vogel at uw brood
die, kloeg geen enkele u zijn nood,
't genoot tot op de laatste kotste;
en gij, die geen belooning zocht,
wist dat gij niet begeeren mocht
de min die klopt in menschen-borsten,

oud hart, dat niet bemind en heeft
dan als een bedelaar, die geeft
om eigen armoê te vergeten;
en voelt, ter laatste rust gestrekt,
waar geene liefde-zorge u dekt,
vergeefs uw levens-sstraat gesleten.

KAREL VAN DE WOESTIJNE

Verantwoord

Wie van ons zou uit dit heden,
Dit gevleugeld evenwicht
Van gelijken lust en plicht,
Met de wereld kunnen treden
In haar overleefd gericht?

Zijn wij niet voorgoed gesloten
Buiten het beperkt bereik
Van haar dwingend vergelijk,
Wij ontferd en uitgestooten,
En verbannen uit haar rijk?

Zonder teerkost, zonder dekking,
Uit de volle voorraadschuur
Togen we op den blinden duur
En de stralende verschrikking
Van dit hemelsch avontuur...

Hoe krijgt van tekort en bate
Rekening en eindbedrag
Zijn vereffenend beslag,
Waar het hart niet eens kan haten
Wat het niet beminnen mag?...

Die bedoelden ons te schaden,
Hebben met hun dwang en spijt
Enkel onze vlucht geleid
Naar dit brandpunt van genade,
Waar beklag is noch verwijt.

Alle aanspraken, alle schulden,
Elke onafgedane post,
Zijn voor altijd ingelost
In onze éene, nooit vervulde
Taak die 't leven won en kost:

Uit de diepte omhooggestegen
Tot waar liefdes helder licht
Nimmermeer voor nachten zwicht,
Is ons slechts de dood gebleven
Of vereender wake plicht

Die de baken uwer oogen
Met mijn donker hartebloed
Tot den stillen lampschijn voedt,
Die de wereld houdt getogen,
Dat zij noodschiks volgen moet

In slaapwandelend verrukken
Dit erbarmen dat van ver,
Hooger steeds en zuiverder,
Door haar schemering komt bukken,
Avondster en morgenster...

En geen ademtucht houdt zonder
U mijn vogelvrij gebed
Zijn nahankelijken tred
Met den voorsprong dien Gods wonder
Boven ons heeft ingezet.

P.C. BOUTENS

Bericht aan de reizigers

Bestijg den trein nooit zonder uw valies met droomen,
Dan vindt ge in elke stad behoorlijk onderkomen.

Zit rustig en geduldig naast het open raam:
Gij zijt een reiziger en niemand kent uw naam.

Zoek in 't verleden weer uw frische kinderoogen,
Kijk nonchalant en scherp, droomrig en opgetogen.

Al wat ge groeien ziet op 't zwarte voorjaarsland,
Wees overtuigd: het werd alleen voor u geplant.

Laat handelsreizigers over de filmcensuur
Hun woordje zeggen; God glimlacht en kiest zijn uur.

Groet minzaam de stationchefs achter hun groen hekken,
Want zonder hun signaal zou nooit één trein vertrekken.

En als de trein niet voort wil, zeer ten detrimente
Van uwe lust en hoop en zuurbetaalde centen,

Blijf kalm en open uw valies; put uit haar voorraad
En ge ondervindt dat nooit een enkel uur te loor gaat.

En arriveert de trein in een vreemdsoortig oord,
Waarvan ge in uw bestaan den naam nooit hebt gehoord,

Dan is het doel bereikt, dan leert gij eerst wat reizen
Beteekent voor de doolaards en de ware wijzen.

Wees vooral niet verbaasd dat, langs gewone boomen,
Een doodgewone trein u voert naar 't hart van Rome.

JAN VAN NIJLEN

October

O bittre smaak dien 't najaar geeft
Aan elken klaren morgen!
Het hart is ijl en het begeeft
Voor duizend oude zorgen.

Hoe pijnlijk is uw lijkenkleur
Bleeke kastanjelaren!
Staan we eindelijk voor de doove deur
Van 't licht, na zooveel jaren,

En voelen we hoe 't mogelijk is
Zonder één snik te scheiden
Van aarde's licht en duisternis,
Alleen of met ons beiden?

JAN VAN NIJLEN

Napoleon

Het Graf in de Geraniumvallei

Men draagt den keizer op een dag in Mei
 Naar 't graf in de Geraniumvallei.
 Daar ligt hij stil, vergeten van de garde.
 De wilgen die zich naar hem overbuigen
 Kunnen van deze stilte wel getuigen...
 Ginds staat een engelsche soldaat op wacht.

Maar somtijds in een zwaar-bewolkte nacht
 Bewegen legervandels, half aan flarden,
 Van hooge stokken waaiend door de lucht,
 Waarbovenop een adlaar spreidt zijn vlucht.

Het is de Armee met honderden tamboeren
 Die allen tegelijk hun trommels roeren:
 Dooden uit twintig jaren, tot miljoenen
 Tezaamgegroeid, geweld van legioenen;
 Kromsabels, beremutsen, mamelukken,
 En 't rollen van de wielen van de stukken...

En in den roffel van den trommelstok
 Klinken de namen: Lannes, Ney, Duroc,
 Murat...
 Muiron...
 gefusiljeerd...
 gesneuveld...
 Stil ligt het eiland, rotsig en geheuveld,
 Na zulk een wonderlijk-doorstormden nacht.
 Wel zijn er wilgen die naar 't graf zich buigen
 Maar deze zullen daarvan nooit getuigen. -
 Ginds staat een engelsche soldaat op wacht.

J.J. VAN GEUNS

Van de kasteelen

God, geef ons weder al die dingen
Die nu slechts als herinneringen
In hooggeraamde zalen staan.
Zij zijn zoo koud om aan te voelen.
God, kondt Gij dit wel zoo bedoelen
Dat al dit leven moest vergaan?

God, geef ons weder de karossen,
De ruiters met hun vederbossen,
Hun sjerp die over 't harnas glijdt.
Na zulke dagen, maak de nachten
Weer waarlijk nacht en de gedachten
Weer vol van uwe donkerheid.

En geef ook dit: dat de kasteelen
Waarmee zoo graag geleerden spelen,
Waarvan zoo vaak de dichter zong,
Weer worden werkelijke waarden,
Een kracht, een levend deel der aarde:
Maak de kasteelen weder jong.

En laat er weer geslachten wonen
Als zij wier wapenschilden toonen
Verschilferd leeuw en adelaar.
Of zijn zij allen uitgestorven
Die 't land te paard hebben doorzworven
Om ééne glans van 't blondste haar?

Zij waren nu zoo lang verlaten,
Zoo lang door herst omregend, - laat de
Kasteelen nu weer zomersch zijn
En vrouwen staan op de bordessen
Met de gebaren van princessen
En oogen van aqua-marijn.
J.J. VAN GEUNS

Als twee geliefden...

Als twee geliefden, onervaren,
en vurig voor elke' eed bereid,
hun handen en hun monden paren,
lachend voor tijd en eeuwigheid,

weet geen hoe traag en duur gewonnen
't geluk eerst wordt ons duurzaam deel;
elk zoekt zichzelf nog, onbezonnen,
in de' ander onder warm gestreel.

Dit is nog speelsche en plaagsche minne,
dit is nog jonge dartelheid
en ongedurigheid der zinnen,
die zich in de' eigen lust vermeit.

Zoo minden vaak geliefde' en braken
hun beider harten spelend stuk,
en gaarden schreiend bij 't ontwaken,
de scherven van een schoon geluk.

Maar als nog man en vrouw na jaren,
in rijk en rustiger gevoel,
hun handen en hun monden paren,
weet 't hart zich veilig bij zijn doel.

Hun zielen zijn zoozeer verweven,
dat wie van beide' in volheid geeft,
een blijdschap voelt van binnen beven,
alsof hij 't rijkste ontvangen heeft.

Deez' liefde lokt geen wufte wijze,
deez' liefde kent geen grens of tijd;
dit is harts rechte en veilge reize,
dit is geluks bestendigheid.

Gebondenheid gewerd bevrijden,
iets teers ontbloede elk woord en ding;
elk uur werd nieuw en weer verscheiden
en alles wordt herinnering.

Zoo, elk naar eigen lust en luchten,
een zorgloos vliedend vooglenpaar;
maar, schuilend in elkaar zal 't vluchten,
daagt schielijk schaduw van gevaar.

IJl en onvast is in 't verblijden
trouw die 't ciment mist van verdriet,
maar wie te zaam hun nood beschreiden,
die scheiden in de blijdschap niet.

Zij hebben de' arbeid hunner handen,
zij hebben vreugde en vrees gedeeld,
zij hebben in het bitterst branden
hun wonden aan elkaar geheeld.

Zij hebben saam deez' wet ervaren:
dat de echt geen traan tot troost gedijt,
dan die ge in deemoed, jaar na jaren,
stil in elkanders armen schreit.

AUG. VAN CAUWELAERT

Na de kruisiging

Toen bleekte zon:
wat was verron
in valen mist.
zij lieten twist
en dobbelspel...

een bloedend opgereten lucht
verried hun wapenlooze vlucht,
God dreef een wig
van bliksmen tusschen hen en Zich.

wat bleef van hen? beschimmeld leer,
ergens een kind donker en teer,
want nauwelijks één dagereis
buiten de poort van 't paradijs
begint de hel -

ROEL HOUWINK

Wees blij...

Wees blij, de hemel staat zoo schoon gewasschen
als een gesteven hemd;
al zijn de kruinen kaal en vaal de grassen,
geen winter die mij temt.

Zooals ter schaduw van de zomerboomen
ons hart klopte op éézelfden slag,
zal 'k onder een lantaren tot u komen
van avond, als ik mag.

En samen zullen wij den tijd vergeten
voor een half uur;
want de eeuwigheid aan deze wereld toegemeten
is kort van duur.

KAREL LEROUX

December

't Is avond, 'k moet den laten morgen halen,
bij 't werken slapend, 't rusten slapeloos,
- uren die tergend hun minuten malen -
en moedig is eenieder niet altoos.

Ik loop maar liever in het donker buiten,
onder mijn arm mijn winterrieste ziel,
in mijn eentje wat liederen te fluiten,
een brandende blaar op iederen hiel.

Om de duizend en zooveel trage stappen
staat een lantaren in een rok van licht,
was er de maan, ik zou er graag in happen,
ik ben klein en de hemel zit potdicht.

Het begint zacht en suikerfijn te sneeuwen
- 't is December, - ik vind 't heel aangenaam,
sneeuw verfrist de dorre tong bij het geeuwen,
en straks schrijf ik op het trottoir mijn naam,

Een machtige schuilnaam, zeg: Alexander!
wellicht veegt hij die na mij komt hem uit;
één ding maakt ons gelijken van elkander,
het eind, het varken met de lange snuit.

WILLEM TEN BERGE

Het zieke kind

Teer als een winterplant tuurt zij door 't hooge raam
en roept de dingen toe, elk bij zijn lieven naam.

De perelaar, de tulp, de haan, de kat, de zon,
de bloemen op de wei, de musch, de papiljon.

Zij kan maar niet verstaan, waarom zij niet mag gaan,
bij de andere kinderen, die rond het geitje staan.

Zij leunt haar warme hoofd tegen de koele ruit
en luistert droef naar 't lied, dat blij de merel fluit

en troost haar lieve pop:... 'als gij genezen zijt...'
Maar iemand tilt haar op, omhelst haar, lacht en lijdt.

A.W. GRAULS

Afscheid van Roelfina

drie nachten hebben wij elkaar gulzig bemind
de uren waren hard en rood als bloedkoralen
ik luisterde verstrooid naar de vreemdsoortige verhalen
van je armoe, honger, slecht leven en onecht kind

zei niets, en gaf geen gulden méér uit medelijden
benijdde je zelfs nog je ruwe romantiek
vergat je afkomst, je prostituees-tragiek
mat aan jouw passie slechts mijn driftig zenuwlijden

en bleef even begeerig als gekweld -
wij hebben bij den gloed van onze kranke oogen
elkaar zo goed als nutteloos bedrogen
jij mij met hartstocht, ik jou met mijn geld

nu is ook dit voorbij - ik daal de steile trappen
af van jouw zolder naar de dwaze straat
er is nog weer één pijn, roelie, die met mij gaat:
jouw korte lach achter mijn laatste stappen.

A.J.D. VAN OOSTEN

Mijns inziens....

Veel liefde werd mij beschoren.
Veel liefde was mijn geschenk.
Met een zoeten naam geboren,
Hield ik steeds dien naam tot wenk.

Waren 't zonden, die vele zoenen,
Op veler monden gespreid?
't Geluk is toch voor de koenen,
En een kus proeft naar d'eeuwigheid!

Of zoudt ge, waar God al zijn gaven
In één enkel wezen lei,
Het hoofd in een kap begraven
En grommen: "t Is duivelarij'?"

Wel, ik denk er anders over.
Ik geef wat ik geven kan.
Zoo wordt mijn leven één toover,
En blijf ik een vroolijk man.

AIMÉ DE MAREST

Nachtlied

1

De donkere dennen gebaren
 en buigen en fluisteren samen
 in den nacht voor het open venster.
 Daarbinnen gaat nu het langzaam
 neuriënd, suizend, deinend
 rythme van adem en slaap.
 Langs de vloer en de wanden wandelt
 de maan, een blinkende engel;
 zijn koele, opalen handen
 ontsluiten, bij het beroeren
 der trillend geloken leden,
 nimmer betreden gebieden:
 oerwouden, rivieren, prairiën,
 bergtoppen, meren, poolzeeën...

2

Slaap nu, mijn teeder leven,
 sluimer, mijn uitgebloeid zaad;
 de nachtelijke wateren komen
 en verstrooien u wijd en zijd
 en de langzame, grijze golven
 ruischen vergetelheid
 en zij mengen het duizendvoudig
 levend geheim van den nacht
 tot een lied zonder slot of zin,
 zonder einde of begin,
 oceaan, die de dageraad wacht.

G.A. VAN KLINKENBERG

[Nummer 5]

Dit is van liefde...

Dit is van liefde maar het doorgangshuis.
En toch, steek al de doffe lampen aan,
en laat de vensteren onafgedekt,
en uit den armelijken bundel stel
den baren luisternaakten schat
van haar vertastbaarde symbolen
in 't wrakke licht op. Daar is wel geen kans
dat deze in ons vertijdelijkte zending
haar mag belijden of ook maar verraden
aan de moedwillige verblindheid van
die hier in ragversleten hulselen
van kostbren schijn en ceremonieel
haar veile namaak dekken. Wat zijn wij
dan mogelijk voor die na ons komt, een sein,
een schichte vingerwijzing door zijn nacht?
Of (dit in elk geval!) voor de achterblijvers,
om teêrste hoop bedrogen menschenoogen
die stervend breken aan den berm der wegen,
beroofd en uitgeschud van elken droom,
nu liefdes droom in hen verduistren moet:
een korte vaste kaarsevlam van troost
dat ergens liefdes licht één oogenblik
in armste harten veilig stond geluchterd,
en dat zij zelf niet gansch en al vereenzaamd
wegdooven in den wreedden zucht
van deze wezenlooze vaart.

ANDRIES DE HOGHE

Aan....

Nooit had ik als vriend u meegenomen
Door de poort naar mijn geheime hoven,
Wist ik, dat ge daar als dief zoudt komen,
Woudt vernielen wat ge niet kondt rooven;

Gij zijt eer tot needrig werk geboren
Dan tot raadsels die bij duister spoken;
Beter voegt u 't veld vol rijpend koren
Dan een bloei, door distlen woest ontloken.

Deze toover laat ik niet verstoren:
Mijn paleizen wil ik zelf bewonen,
Sluit ik voor wie ruw en onverkoren
Zooveel rijkdom in hun armoe hoonen.

HENDRIK DE VRIES

Offergave

Wat kan ik op dit mij zoo lief geworden graf
Wel beter offergaaf dan versche rozen plengen?
- October is nog mild, ik neem zijn bloesems af,
Want binnenkort kan ik alleen crisanten brengen.

Te allen tijd hebt gij - ik vroeg niet eens waarom -
De roos, alleen de roos, tot hartebloem verkozen,
En sinds den dag dat ik uw zerk bezoeken kom
Kies ik om uwentwil nog enkel roode rozen.

Want, door het feit alleen, dat gij iets hadt bemind
Werd het beminde ding veel schooner, beter, zachter!
- Zoo ging het met de roos, wier schoonheid ras verzwindt,
Maar in mijn hart laat zij iets, dat nooit afsterft, achter.

AUG. VAN HOUTTE

Herinnering

De gloeiende avond in de kleine stad:
Verlichte ramen stonden ruischend open
Naar zomertuinen en het langzaam lopen
Van de geliefden langs het grijze pad.

Als dit geheime ooit wéér te leven was:
Hoe dat het zachte licht van een lantaren
Scheen op de donkere, gedempte blaren,
Wist het hart, dat het van den dood genas.

Maar het vergankelijke kent geen keer
Dan in de opstanding der herinneringen.
Gistren is even ver als deze dingen:
In het verleden is de tijd niet meer.

Toch zullen bij het sluiten van den kring,
Waarin ons dreef des levens streng beschikken,
Die als de lucht onhoudbare oogenblikken
Onze eenige eer zijn en rechtvaardiging;

En zullen we, in de wervling van den tijd
En de vervoeringen, die niet bekliven,
Indachtig aan onze oude dagen blijven
Met onvergankelijke aanhankelijkheid.

Tot aan het zwichten en het laatst getij,
Wanneer de wereld een wordt met het duistren,
En wij de niet te hooren woorden fluistren:
Voorbij, voorbij, o en voorgoed voorbij.

J.C. BLOEM

'k Ben eenzaam

Vanmorgen is de Lent geboren:
Waarom laat gij uw stem niet hooren?
Mijn penne schrijft het u schier al,
- zij klapt mij uit in 't breed en 't smal -
of raaskalt ze u te luid in de ooren?

'k Ben eenzaam meer dan ge vermoedt,
meer dan het mag en meer dan 't moet,
al trekt de zon hier in de hoven
het sap achter den bast naar boven,
en maakt de wintersleet weer goed.

Of val ik u te steeg, te zwart,
te tegendraadsch misschien, te hard?...
Welzoo, dat deze dag dan ga,
naast de andere in de reke sta
en stilte stapele op mijn hart.

RICHARD MINNE

Uit Eurydice

De dood

Zij stierf, Eurydice, zij stierf:
de mare ging over 't luide land
dat zij nu onder de schimmen zwierf.

Ik glimlach, en ik druk een hand,
mijn woorden klinken ver en ijl,
ik steun mijn armoe aan een wand;

mijn voeten gaan, maar ik verwijl
bij Eurydice's laatsten blik;
mijn stap houdt stil, en zie, ik ijl

van een onmenschelijken schrik
gestuwd, naar 't land zonder zon of wind,
om haar te zien, één oogeblik:

want 'k heb haar niet genoeg bemind,
zij stierf vóór ik haar had begeerd,
en nu zij niet meer wederkeert,
is van haar dood de wereld blind.

De terugtocht

Al stapt uw voet achter mij aan
toch weet ik u mij voren gaan;

zoo, buiten ruimte en buiten tijd,
zijt gij veel schooner dan gij zijt;

al waar ik ga, en lach en zing,
is 't of ik dieper in u dring;

gij zijt de weg, de lucht, het meer
waarin ik drijf, en nooit meer keer.

Verzoeking

Roep mij niet uit de droomen weg
waar ik u vond;
roep mij niet aan omdat de weg
uw voeten wondt.

Want als ik omzie en me uw blik
doorschiet als glas,
laait in een enkel oogenblik
mijn vuur tot asch.

Eurydice

Naakt, naakt gelijk een kind, en naakt
zooals een vrouw den eersten dag
van hare kuische rijpheid blaakt;
als een dronk water klaar uw lach;
uw dubbele borst gelijk een koelte
voor mijn van zang verzengden mond,
en van uw buik de donkere zwoelte
waarvoor ik plots te siddren stond.

In één stond is de horizon
gelijk een vuur om ons gesmeed;
wij branden lijk een dubbele zon,
de liefde is maar een enklen kreet
waarvan de hemelen verstommen.
Eurydice, keer naar den dood
nu weer, die 'k op den dood gewonnen:
een wereld duizelde in uw schoot.

R. HERREMAN

Strofen

Wij zijn maar dwazen,
die in een roes van
dronken waanzin
willen uitrazen:
iets van don Juan,
diep binnen-in.

Demonen, die der vrouwen ziel bewonen,
hoonen het schoonst' gebaar in ons:
't gebaar der daad om met liefde te loonen
de schoonheid die zij brachten ons.

Na deze droom,
gaat mij een oude wond aan 't bloeden.
Mijn wezen is vol schroom.
Mij faalt de moed het eigen heil te hoeden.

Zoo ben ik;
zoo zal ik altijd zijn.
Zoo leef ik
in stage vrees en pijn.

Zij, die u minnen, 't meest u tergen
en slaan de slage' u in 't gelaat.
Waar blijft gij uwe teerheid bergen
voor 't zengen van latente haat?

M. DE DONCKER

Uit: Liefde's lust...**IV**

Mijn lief, mijn lief, tot welke kracht zijn wij getreden?
Wie triumpheert nu over u en over mij;
Wie heerscht en maakt ons d'oogen toch gansch vrij;
Waarheen is schouw en waar het donker weggeleden?

Waar zijn de nachten en d'arme eenzaamheden,
nu lang wij liggen, wakend zij aan zij;
Waar is wat harten scheidde, u en mij;
en welke grens wordt, dansend, nu niet overschreden!...

Wij waren ver, - en zijn tesaam gebed!
Wij waren hongerig en wat was ons te eten?
Wij waren donker en van dag en licht vergeten!
Wij zochten water, tongen kleefden dor; wij weten,
Waar water is voor dorsten eeuwig, ongemeten;
Wij drinken saam aan 't grazig, liefde's wed.

VII Vaart

Wij zeilen (de matrozen klimmend zingen)
ver over 'n zee, die 't land dat geurt, bespeelt;
de wimpel golft; de bries kwam op, hij woelt
in 't want, en d'avond paars is als seringen...

Wij dralen, en we zien de groote dingen,
die zacht de nacht begint; de lucht verkoelt;
het water langs scheepsboorden traag opspoelt,
en mat zijn wij van veel herinneringen...

Wij zijn de koningen, die spelevaren,
en wier groot rijk hun vaag werd en heel ver;
wij zijn de vorsten, die naar wolken staren,...
en alles is voorbij, en leeg de lange jaren -
er's niets dan mildheid, zweven her-en-der,
en er is niets dan dat - en geen gebaren...

VIII Dans

Gij hieft het eene been, dan hoog het ander,
en in u voer de nieuwe, felle maat; -
der leden slingerslang, rythme en meander
van 't rekkend lijf, dat anders rustig staat,
ontstond. En met werd droomerig 't gelaat..
Dat zag ver uit, als wonk daar iets, dat bande 'r
al 't noodloos denke' en 't trok u als een maat -
Uw dans werd van de rust de schoone Aanrander...
De lucht was thans uw buit; gij liet haar vlieten,
als waar ze 'n stof en 't vlieten haar niet vreemd;
op golven dwaaldet gij, en waters lieten
u toe, en weigerden; schelle verschieten
rezen en daalden op heuveligen beemd?
en alles was, hoe gul, vol gaaf ontsprietten...

XV

O groote macht van Eeroos' wolkenachten!
Te rood de maan, die aan de kimmen hing;
Wij enkel daad en geen herinnering,
maar handen, die veel lusten zwaar bevrachten...

En gij, als nooit, vol scherpe en zilte prachten,
en over 't lijf een rillen, dat be-ving;
en wij geen menschen meer, maar ieder 'n ding,
dat zich wou éénen, eindlijk! zonder wachten.

De stemmen donker, en ons d'oogen vlakker;
Zooals een dier zoek ik in u een maat,
en iedre schroom is weg van 't ros gelaat,
en uwe hand op mij, die vreemd mij slaat
en mij de mond te wreed alsof hij haat -

en gij het doel, en gij verwachtende akker!

PLASSCHAERT

Invokatie

Hier ben ik weer, die Gij alleen te leven
geschonken hebt om altijd aan uw poort te staan,
en alle boten aan de ree de zeilen te zien reven
om immer dan de roep der kimmten te weerstaan.

Ik vraag U niet, om morgen over deze dalen
een nieuwe zon haar vlerken te zien openslaan,
haar al de wegen naar de bergen te zien openkralen,
om 's avonds op hun top verheerlijkt dood te gaan.

Alleen dat deze nacht de sterren laag genoeg ontbranden,
want wat er in der dagen diepten is vergaan
is misschien al genoeg, opdat mijn leeggegleden handen
nu om een druppel ewigheid boven mijn ogen staan.

JAN VERCAMMEN

In extremis

Ik ben alleen, geen adem dan de mijne
in het witte, weeriekende vertrek,
waar 'k alle dagen duld mijn eend're pijnen,
en elken avond vind de donk're plek

van eenzaamheid, van schreien en gebeden,
de lange nacht, verhelderd door geen ster;
o God, ik vrees deez' rust in mijne leden,
ik vrees het kille uur is niet meer ver,

dat 'k uit mijzelf zal worden opgenomen,
ter wijde reis waarvan ik nimmer keer,
elken morgen steig ik in vreemder droomen,
ik weet dat ik mijn armste kracht verteer;

maar met een glimlach zal ik allen groeten,
als d'Engel vouwt haar vleugel om mij heen,
het moog' het leed om mijn vertrek verzoeten,
mijn eenzaam sterven zult weten, Gij alleen.

WILLEM TEN BERGE

De verlatene:

Mijn ziel is leeg
mijn geest is moe.
Ik duizel door
de wrange dagen
een veegen afgrond toe.

Of kan dit hart
dat werd vervuld
van... 'eewigheid'
en toch verraden,
ontstijgen nog zijn sombre schuld?

De wond die eens
haar kreten hief,
is nu mijn graf,
mijn stem geworden:
O God, ik heb nog lief!

HERMAN OOSTERWIJK

[Nummer 6]

Vampier

Daar bleef een iets zonder gelaat,
Dat ongemoeid in de aard vergaat

Onder een naam in vlammend schrift
Naast duistere namen ingegrift;

Het raakt allengs gewend alleen,
Binnen de schaduw van zijn steen,

En vindt maar zelden nog de kracht
Om uit te breken in den nacht

En als een vormeloos sarkoom
Te schimmen door den morgendroom -

Een tweede droggelijkenis
Die levenleêg geboren is,

Staat in der dagen drukken dool,
Een tijdelijk openbaar idool,

Tusschen een vloek en een gebed
In naarstige eendracht opgezet,

Als pop van sneeuw, dien kindren wel
Beginnen in toevallig spel,

En bij het duren van de kou
Opvoeren tot al machtger bouw,

Nooit stoer en hoog genoeg en mooi,
En flink bestand tegen den dooi,

De komende vergetelheid
Van ander spel en nieuw jolijt.

Elk brengt er met gestichte grijs
Zijn wijgeschenk en offercijns,

En alle deugden die een man
Bij dooden best besteden kan,

Omplooiën met haar bonte stoel
Het kostelijk volmaakt symbool...

Maar verder is er met dit land
Geen spoor of schaduw van verband,

En niet één kans op storenis,
Nu ieder zoet en bezig is,

Voor dit volledige vergaër,
Dit wonen met en in elkaër

Van twee die over moeders schoot
Erkennen in den zoetsten dood, -

Het tegelijk ontsterven aan
De wereld en haar schoonen waan

In de' éenen kus die mond aan mond
En bloed en hart en ziel verbond, -

Hun oorsprong, eenig en gemeen,
In Gods bezielde kus alleen,

En sinds, gespeel met zijn gespeel,
Leven en dood in zulk beddeel

Vierden als heilige armoê leert,
Waar geen wat de ander mist, begeert.

P.C. BOUTENS.

De voorkeur

Tusschen hemel en aarde heb ik gekozen.
Ik ben voor deze aarde, voor de appels, de rozen,
Ik ben voor de tafel, het glas en het bed; -
Tegen de catechisatie en tegen de wet.

Het leven blijft een boeiende vertooning,
De spelers doen hun best, het lijkt wel écht;
Ze spreken met een mooi accent van recht
Of plicht en hunkren naar beloning.

Ik ben niet karig met applaus: bravo!
Nu nog een scène waarin ons een held
De ware waarheid duidelijk vertelt...
En u, mijn buurman, neemt u dat maar zoo?

Tusschen god en de menschen heb ik gekozen.
Ik kies de slampampers, poëeten, matrozen,
Ik voel voor den schuimer en voor den falsaris; -
Wég met de dominé en de notaris.

Het is een fraai gezicht ze te zien knoeien
Voor macht en goud: ze schoppen, bijten, slaan.
Als kamponghonden huilend naar de maan,
Hoor ik bankiers van krolschheid loeien.

En toch ben ik niet anders dan mijn broeders.
'k Neem ook mijn deel van lust en 't aardsche goed;
Ik heb getrapt, geknepen tot op 't bloed,
Ik ben als 't moet een loeder onder loeders.

Tusschen het leven en de dood heb ik gekozen.
Ik ben voor het leven, voor vechten en blozen,
Voor dansen en dichten, voor een traan en voor de lach; -
Tegen de castrati en het gezag!

J. GRESHOFF

Voor het inslapen

In deze kleine kamer vind ik soms nog vrede.
àl wat daarbuiten ligt heeft voor mij afgedaan.
wat rest mij nog dan 'Krieg und Frieden' lezend
tot mijn verwoeste droomen in te gaan? -

H. MARSMAN

Drie vergeten sonnetten

I

De notaris spreekt

'De mensen hier zijn altijd naarstig en tevreden.
Altijd tevreden... Kijk, hier zijn we al bij de beek,
waar 's Zondags druk gevist wordt, Zondags nà de preek.
Het echt gezond vermaak zoekt men vergeefs in steden.

Daar staat de vlasfabriek, door sommigen bestreden
om haar wat stèrke geur,... de post en de apoteek.
Voor wie van boeken houdt, schijnt de bibliotheek
van onze nieuwe school - ik denk: met recht - een Eden.

Als wij de beek nu volgen, zijn we alras
aan 't klooster Onzer Goedertieren Witte Vrouwe:
het toevluchtsoord der arme meisjes van berouwen.
Die meisjes zijn zo arm. Zij doen de vuile was.

U zult ze ook wel wat geven, denk ik. U's hier pas.
U zult van iedereen hier, denk ik, leren houden.'

1926.

II Een apostel

Hij greep mij vast met twintig zwarte klauwen,
hij sprak mij toe met heel zijn lange baard:
'Mijn Lief, mijn Lam, mijn Schild en mijn Betrouwen,
al wie u vonden zijn zeer onvervaard!

Ik heb gevonden! Wilt mij niet beschouwen
als een die zoekend nog naar Boven staart;
HIJ is mijn have, en bloedig het berouwen
van wie hier niets dan aardse schatten gaart!

Hij zag mij zuchten, wanklen en verbleken,
en liet mij gaan. Was hij vermoeid van 't spreken
of waande hij zich meester van het kwaad?

Ik had hem gaarne mijn geloof geschonken,
had zijn onaardsheid minder fors gestonken,
en was niet deze stank zelfs plagiaat.

1927.

III**De ronker tot de verdrevene**

Voor J.

O gij, die door mijn ronken zijt verdreven
naar de angsten van een afgelegen zaal,
die vlucht voor 't regelmatige kabaal
doch treedt in het Mysterie, zonder beven -

'alleen ben ik en zonder vriend gebleven',
en zonder oren, open voor de taal
die weldra 't Dier, tevreden en brutaal,
want meester hier, te horen weer zal geven.

Straks zal 'k verzonken, hij weer opgedoken,
zal ik gedood en hij herboren zijn,
en gij ver van ons, bij uw eigen spoken.

En 'k vraag mij plots of niet een vage pijn,
waarvan ik zelf u nimmer heb gesproken,
uit dit mijn Dier tot u is doorgebroken.

Ascona, Dec. 1929.

E. DU PERRON

Verzen

I

Wij hebben elkander hetzelfde herhaald
 In een zucht en een zoen, in een woord.
 Wij zijn tot elkanders ellende gedaald:
 Ons geluk was al jaren gesmoord.

Er was als een wereld voor ons beide alleen,
 Met hoogten en diepten van haat,
 Om ons leven, volledig elkander beleên,
 Dat niet d'een van den ander verstaat.

II

Mijn boot ligt nog ter kade.
 Weer is een storm op til.
 zal ik nu meegaan in het kwade
 Van een lang bedwongen wil?
 Weer varen op de waatren
 Door schuim en woeste wind
 En 't leven hooren schaatren
 In avonturen blind?

Ben 'k niet gerijpt door vreezen,
 Experimenten ongeteld,
 Opdat ik nu zou wezen
 Een late zondeheld?
 Mijn boot wendt nog geen steven
 Al wekt de storm plezier
 Graag zal ik hem meelevén
 Van op de pier...

PAUL ROGGHÉ

Philippe Mancini, duc de Nevers

Wat hoogmoed doet hem 't hoofd zoo vorstlijk dragen,
Omgeven door een zwarte allongepruik?
Zijn harnas glanst, waarover naar 't gebruik
Dier tijden is een zijden sjerp geslagen.

Met een coquetten strik onder de kin
Voltooit zich zijn toilet. Zijn fijne trekken
Kunnen herinnring aan zijn zuster wekken:
Marie Mancini, bijna Koningin

Van Frankrijk, als hun oom, de kardinaal
De Mazarin (en deze was almachtig)
Een zoo vermetel plan niet had belet.

Nu zien wij op het jongelingsportret
Der zuster oogen, donker en aandachtig,
En van 't gezicht hetzelfde zacht ovaal.

J.J. VAN GEUNS

Regenballade

Langzaam wordt de aarde grijzer
onder looden schemerregen.

Oude nachten gaan zwaarmoedig
zuchtend door de late steden,

roepen lichter dromen heimwee
naar Uw vlamazuurlicht wakker,

Zanzibar, ivoor en goudstad,
waar de trotsche vrouwen schrijden

onder 't schaduwdak van vruchten
naakt en steil met rechte borsten;

bruine parelvisschers duiken,
brengen vermiljoenen schelpen

en het witte schuim der zee op,
kransen om gekroesde haren;

over zwarte avondpalmen
trilt het elpenbeenen maanlicht,

en het klagen van de teedre
branst der nachtverliefde zangers

overstemt de kreet der branding
tegen emeralden zanden.

- Maar hier staan de nachten in het
kille teeken van de Visschen,

en de regen stroomt onmeetlijk
en de lichte dromen schromplen

tusschen de doorweekte muren
zonder zon, van heimwee ziek.

THEUN DE VRIES

De mensch

(voor een idealist)

de mensch

laat ik niet schamper worden
stamt niet van de apen, tot hun eer
hij dient in groote domme horden
den mammon nevens god-zijn-heer.
waar hij verdwijnt begint de orde.

*

Romance sentimentale

(voor de jonkvrouw)

't was avond toen heer ridder harold haar vond
zij vierden zijn doorreis dien nacht mond aan mond

de morgen brak aan
van den torentrens
lang volgden haar weenende oogen den dans
van het zorg'looze vlaggetje
hoog aan zijn lans.

A.J.D. VAN OOSTEN

Waar zijt Ge, God?

Waar zijt Ge, God? Ik kan Uw stem niet horen;
men preekt en spreekt van Uw bestaan zo luid
dat in 't rumoer de fluistring gaat verloren
waarmee G' ons mogelijk Uw genade ontsluit.

Waar zijt Ge, God? Ik heb U niet gevonden...
Heb ik Uw hand niet hunkerend gezocht?
Ge weet het, àls Ge zijt, hoe ik mijn zonden
gierig gebiecht heb, hoe ik vocht en faalde en vocht...

Wanneer Ge zijt, waarom slaat Gij de wanden
die tusse' ons staan niet stralend uit elkander
en stort Uw zonnen in mijn kil gewelf
en laat mij brande', een vuurvonk in Uw vlammen?

Gij zijt niet, God: Ik bèn - maar 'k ben gevange' in
de blinde ommuring van mijn kleine zelf...

GARMT STUIVELING

Interieur

Verschimmelde levens tusschen kamerwanden,
In nijdig geel gezicht bleef over slechts de haat,
Ze vouwt vijandig met haar maagdehanden
Het linnengoed zonder dat ze één woord praat.

Haar zuster bakt in de krake keuken flensjes,
Die smelten in hun aller tandelooze mond,
Ook zij had eens geheime, zoete wenschjes
Waarvoor ze echter geen verlosser vond.

De broer is lijdend en meer dan zestig jaren,
Hij telt maar duiten krepeerend van de pijn,
Die hij met vlijt en sjach'ren mocht vergaren,
Nauw' geeft hij enk'le voor 't noodigst medicijn.

Dan gaan ze naast elkander eten,
Een woord, een wederwoord en 't smekken van den vrek,
Thee, de krantennieuwtjes die ze willen weten,
En eind'lijk ieder naar hun slaapvertrek.

Die van de flensjes blijft nog doelloos staren,
Ze zoekt... ik was toch jong, denkt ze bedeesd,
Ze wil in het verleden iets ontwaren,
Maar, ach arme, er is niets geweest.

M. KIJZER

[Avond en Ballade]

Avond I

Het is alsof om mij een leegte waart
waarin ik trouw de wacht rondom mijn toren hou;
't idool dat in de wolken wenkte
en mij met lonkend oog goênavond wenste
slaapt -
Het koude vuur der sterren ontsteekt de spits van mijn donjoen,
hakt uit mijn hand een wakend hallebard;
de drempel van de nacht is koel:
in de ijle zaal laait 't wachtvuur van mijn hart
omhoog.

Avond II

In het huis, zware sluiers van slaap;
in de kapel, een samenspraak van ziel tot aangezicht;
een harlekijn danst in de bleke schijn:
hij speelt alleen zijn drama klaar;
hij heeft de roze-oranje wang van Kolombien gekust
onder de amandelboom in witte tooi van rijm;
koralen hingen om haar zwanehals fijn,
en paarden, tranen van harlekijn...
Nu speelt hij; de kapel gloeit; de wereld slaapt.

Avond III

Nijgen zullen je hoofden als bloemen die den avond voelen,
en hunkeren je harten
naar hem die op zijn blik een blos beantwoord kreeg.
Het zijn mooie bloemen die bloeien;
het zijn moede hoofden die nijgen
van heimwee naar den man.
Maar voorbij is de man; zie, de avond daalt
en je harten zijn vol spijt.
Nijgen de schaduwen van de nacht om je hoofden,
hoop: morgen is een andere dag:
op 't brallend uur van de noên,
wie weet wat er gebeuren mag.

Ballade

Eens stak een oude schuit in zee;
een vissersknaap zong een lied:
het klonk zo ver al over de zee;
de vissen luisterden niet.
Dan zongen de stormen over zee
en geen redding in het verschiet;
het klonk zo ver toen de zeeman zei:
we gaan naar het haaiengebied.
Toen zwommen de vissen met hen mee;
de wind zong een wiegelied;
het klonk zo ver daar boven de zee;
de vissers hoorden het niet.

BERTEN SCHEPENS

[Nummer 7]

Vier verzen

Nog voor der oogen...

Nog vóór der oogen verste weêrlichten;
 nog vóór der blikken eerste bliksemvonk
 verschroeiend oversprong en naakt en ledig
 het aanschijn dezer wereld liet
 tot haar volledige herwording;
 nog vóór der woorden flauwste rommeling
 boven hun weêrgalms dooven donder
 verstaanbaar opklonk - was 't een stom gebaar?
 een van zijn almacht onbewuste
 handstrekking? in uw eigen diepte
 de aardshok van nooit nog onderkend vermoeden?:
 ver onder d'ongepeilden schoot
 der rimploosvlak verbaasde roerselen
 doorsneed doelvast bestierde ploegschaar,
 't weêrhaakgeschaarde tasten
 van blinde levenhongerende wortelen,
 den vleesch-en-bloedgevoeligen
 afgrondlijken oerbodem van mijn wezen
 en ankerde elke hemelopen kans
 van zwaarte-ontvleugelde opvlucht
 voorgoed in de onuitputtelijke kaamren
 van aardes donkre levenskracht.

Laat aan mijn nederlaag...

Laat aan mijn nederlaag geen twijfel over!
Niets liever wil ik dan verslagen zijn!
Een zegevierder was ik hier tot nu,
die leek wel nimmer moe van overwinnen
en steeds tot nieuwen kamp krachtvaardig en bereid...

Lag niet de wereld weerloos als een buit
voor dezen jongen hoogheerlijken glimlach,
het stralend onbewogen masker voor
ondragelijke pijnen,
de ruggelingsche martelbeten
van achterhandschen afval en verraad?...

Mag ik, in onmacht neêrgelegd door wonden
voor in de borst, in eerelijken strijd
ontwapend en ontmomd,
met dezen dageraad van nieuwe horizonnen
nu eindelijk tot nooit behaalde morgenkracht
genezen?:
wat menschkind kan alleen
van uit zijn eenzaamheid
de hemelen vermeestren?
of van zijn eigen eindloosheid
de donkre diepte
veroovren,
vóordat hij eerst met zijn gelijke
van man tot man zich mat?

Gij moet mij wel beminnen..

Gij moet mij wel beminnen, en daar is geen ontkomen,
nu dat de nachtegaal voluit heeft ingezet
den teederroekeloozen, den hemelstormend' aanslag
die hoop en wanhoop tergt tot één verbeterd bond:

alle onvervulde zielen die hier gedaante namen
in den beloken ban van éendagscreatuur,
onsteken en ontlaaien in kleurgebroken vlammen
van bloeibekoelden gloed en bloeddoorschenen nerf:

in zelfvergeten opgang ter mededoogenlooze
onverantwoorde keur en naar het speelsch geweld
van 't onontkoombaar dreigend en dralend zomeronweêr
dat allen bloei verdelgt en spaart de bloote vrucht:

of de ingreep van Gods vingren, door derenis gedreven,
uit zooveel veegs en schoons één ongekrukte bloem
genadig mocht behouden en onverderflijk bedden
in het getijdenboek van zijn gedachtenis...

Gij moet mij wel beminnen, en daar is geen ontkomen.

Driehonderd waren wij...

ἱερὸς λόγος

Driehonderd waren wij, en bleven wij,
 volle driehonderd, nu wereldverstrooid,
 van jongsten naam en toenaam, volk en taal
 onkenbaar vreemden, die elkander vinden
 in dit land van schijnheilge ronselaars,
 waar allen met hun andre looze leuzen
 partijmoord stichten en de jonkheid deelen,
 blij en bevredigd als om een stuk brood
 een kind zijn lijf en ziel aan hen verkoopt
 door valschverlogten lippen; waar de drift,
 de schoonheid van elk gaaf vernieuwd geslacht,
 de blanke lijfsbloei en het oogenvuur
 van heiligen durf en offervaardigheid,
 gebonden aan den staak der pijniging,
 met overleg gemarteld en doorwond,
 wordt leêggebloed of onheelbaar verminkt
 tot levensnood en doodsvrees... O en dan -
 uit diepste erinnering gepijnde honing! -
 in den doorbroken klank der stugge spraak
 in staamlende verrukking ons bezinnen
 op onze eenparige afspraak en gelofte
 van nooit den glans van Hellas te overleven
 in den voornacht van onzen eersten dood,
 van Chaironeia, waar wij allen bleven
 opnieuw gezaaid in den Boiootschen grond.
 Telkens weêr stijgen we uit het hart der aard
 rijp en gereed over de duistre wereld
 samen te breken als een loopend vuur,
 kortstondige in zichzelf verteerde brand
 van mannenmoed en schoonheid, op den wenk,
 den eersten oproep onzer vadersen
 Epameinoondas en Pelopidas.

ANDRIES DE HOGHE

Sterven

Sterven: in hetzelfde bed wellicht gelegen,
Waar men duizendmaal heeft geslapen en bemind
Doch waar men zich dan voor het laatst bevindt,
Weggaan, maar onbeweeglijk neergezegen.
Een plooi in het laken - de laatste daad.
Duizend weemlende wegen voerden hierheen,
Doch overal is de terugtocht afgesneden.
En terwijl men wellicht nog de oogen opslaat
En de verandering slechts bespeurbaar scheen
In 't ingezonkene van het gelaat,
Wordt heel het leven dan gehéél verleden.

ANTHONIE DONKER

Oase

Mijn jeugd? Alles veranderd. De tuin van vroeger
Verwilderde, het huis werd oud en vreemd.
Een wreed verwondend weerzien, alles droeg er
De kenteekenen van, de tijd ontnemt

Ons alles: Vader, Moeder en onszelf.
Ontbinding woekert er door alle dingen,
Eindelijk verschilfren zelfs herinneringen.
God vernietigt onafgebroken zichzelf.

Doch ik ben besloten dit te behouden.
Laat een sloopend verval al het aardsche omzwermen,
Déze liefde - ik zal nog met bevende, oude
Handen haar tot het laatste beschermen.

ANTHONIE DONKER

Aschwoensdag

De zenuwen te fijn verdeeld
als lichte snaren over 't lijf
zijn van uw voorjaarswind bespeeld.
Bemin! en dit is hun bedrijf:

een lach, een kus, een hunkering,
onstuimigheid die snel vervoert -
de lippen waar Uw naam op hing
door speelscher lippen toegesnoerd.

Mild viel het bloed en zorgeloos
als morgendauw valt in het gras.
Maar ik ontwaak, en wie mij koos
vindt op mijn mond de smaak van asch.

Onzichtbaarheid en overmacht!
Een passiebloem is mij beloofd:
ik draag, voor ik de reis volbracht,
een kruis geslagen in mijn hoofd.

JAN ENGELMAN

Melodie des Herzens

den donkeren Anthonie

ik viel in d'oogen van een ree
verbeelde schepen neem mij mee:
Maria moet gaan varen

veel vroeger zong de philomeel
voor Magdalena's bloemprieel
en wind wies in mijn haren

Gezelle steeg op zonnevier
de keel der kolibri is hier
van zomerschoon beslapen

ik snoer u van de klinkerschaal
hoog in mijn mond en als ik daal
Maria wil mij rapen

JAN ENGELMAN

Simpel verhaal

Het waren kindren, beiden even oud,
maar anders opgevoed.
Het spel dat zij graag speelde, was hem niet vertrouwd,
de regels waren goed,

hij brak ze telkens weer, zoodat zij boos
werd: tot haar ongelijk,
maar zijnde een kind, en kwetsbaar als een roos,
zond zij hem uit hun rijk.

En hij, wel anders, maar een kind als zij,
nam hoog voor ernst zijn straf
en liep schel fluitend raaklings haar voorbij:
zijn stappen namen af,

zij bleef alleen en lachte, maakte een pirouet,
ging zitten, keek dan zuur,
en liep vol tranen, rood en opgezet
haar neusje, binnen 't uur.

Een andre neus, vrijwel gelijk, liep voort...
maar kinderen zijn vlug:
een roode neus is toch geen zielemoord
en de vreugd kwam terug.

Zij dachten soms nog aan het oude spel:
voor hem een laffe gril,
voor haar zoiets als een eerste duel,
een morgen in April.

ANGÈLE BAEDENS

Sonnetten

Verkrachter

De vent!... Toch moet men veel vergeven,
En allicht was niet hij alleen de schuld;
Er zijn mysteriën met dekkend waas omhuld
Maar zeker is: hij nam, en zij heeft stil gegeven...

Twee menschen voelden in elkaar iets schichtig beven,
Twee menschen waren van eenzelfde drang vervuld;
Al is het dan dat later wordt onthuld,
Dat die de schande droeg, gaf ook aan schande leven.

Er bloeid' een frissche bloem tusschen wat oude stronken,
Zij kleurd' en geurde zoet heur wijdgeopend hart.
Toen is op 't middaguur iets bij haar neergezonken
Dat hunkerde naar bloemen, en niet heeft gemard
Doch stil haar zoete frischheid gulzig opgedronken...
En toen weer voortgegaan, waar langer toeven smart.

Avondval

Nog enkele zonnestralen zwerven door de lucht
En blinken in hun lichtschijn alles rood;
't Is of de zon haar levensglans vergoot
In warme druppels van bloedroode zuchten.

De schemerstralen lossen op tot ijle vluchten
Van matbleek goud, dat allengs grijs verschoot
Omdat geen zon meer levenstintling bood
Doch stil verzonk in vale schemerluchten...

.....

De avond is nu vol, de dag geheel verdwenen;
Maar flauwe zilverglans doorlicht den nacht
Nu flonkersterren aan den trans verschenen.

Zoo waast ál 't licht van dagenzonnepracht
Tot stippellichtjes, die van verre weenen;
Maar die tóch lichten zijn, al tintelen ze zacht.

JAC. VAN ESSEN

Kamermuziek

Mijn lief zat voor het open raam:
een zon, die langzaam viel,
omlijstte met verlaagde schijn,
in een bleekgouden, tère lijn,
haar hoogvoornaam
profiel.

Toen sloot mijn lief de blinden dicht,
verveeld, een beetje boos;
maar binnen drong één scherpe straal,
en op haar mooie mond, brutaal,
danste het licht
een poos.

Als eens mijn lief, verveeld en boos,
mijn liefde buitensluit,
dan sterft mijn liefde, zo gewond,
stil, als dat zonlicht, op die mond,
zonder één voos
geluid.

1922.
E. DU PERRON

Pastiche romantique

*Oú sont nos amoureuses?
Elles sont au tombeau!
(G. de Nerval)*

Waar is de korenblonde?
Begraven en vergaan.
Heeft niemand uit de tombe
haar lichtend op zien gaan?

Haar lippen bloedkoralen,
haar voorhoofd van albast -
O, vloek der manestrallen
over het wuivend gras!

Haar lippen bloedrobijnen,
haar tanden wit en wreed -
O, gruwelvolle rijmen
waar niemand meer van weet!

Waar ligt de korenblonde
begraven in het land?
Zij, die haar weelde schonden,
zijn grijs en uitgebrand.

Vervloekt, verlamd, vergeten,
ontluisterd door het kwaad -
Drie doden en één leven:
haar nooit-verzoend gelaat!

E. DU PERRON

Afscheid

Soms slaat een schaduw door haar grijze leven:
de tuin ligt hijgend in den greep der zon.
zij voelt de bloemen in haar handen beven,
maar durft niet weten waar de pijn begon.

zij zal naar huis gaan en het maal bereiden,
zeer toegewijd, misschien dekt zij voor twee,
want nu, nú eet de ander mee,
zij kàn zijn komst niet langer beiden.

toch gaat zij achteloos de zelfde wegen,
tusschen de bloemen zal haar pijn verzwerven.
in haar lendenen trilt het golvende bewegen
van de geuren... o, nu gaat haar kindje sterven,
zacht weggevoerd, zij zal het niet meer dragen...

en in een kleinen vijver heeft zij het begraven.

GABRIEL SMIT

't Hart in den avond

Misschien ben ik daarom door jou alleen gelaten,
om weer 'ns klein, heel klein te zijn
en dit te smaken als donkre oude wijn.

Want veel te vroeg heb ik mijzelf beleden,
- o, dat 'n leven niets dan verlangen is
en dood verlepte pijn van 'n gedachtenis -

misschien wijl ik dit uur, dit uur alleen,
mijzelf zo naakt als jij zal zien
en jou vergeten kan...misschien.

PAUL ROVERMAN

Bij donker weer

Bij donker weer, als 't giert door alle reten,
Laten de dichters hun gordijnen neer
En, hoe hun taal en pennen zijn versleten,
Zij dichten voort en schrijven altijd meer:
De dromen komen, in de zon vergeten,
Bij donker weer.
Zij dichten voort nadat ze niets meer weten
Maar wie met aandacht leest vindt keer op keer
Elk vers elk rijm dat ze hun pen ont-beten
Bij Donker weer.

D.A. ZAALBERG

[Nummer 8]

Lied

Toen ik de reize heb aanvaard,
toen waren àl de wegen breed;
tot op een dag van wondre klaart'
een meer mijn bane sneed.

Toen heb 'k de weder-reize aanvaard,
en werden me àl de wegen eng....
Ik had me-zelf in 't meer aanstaard
zag vreemd me, en streng.

KAREL VAN DE WOESTIJNE

Maart

Een Zondagavond. De eerste vogels fluiten
 Over de stilte van de grauwe stad,
 En een verlangen drijft mij weer naar buiten:
 Zucht naar een lente die ik nooit vergat.

Vandaag heeft iedereen zijn heil gevonden:
 De burgerman, wandlend met vrouw en kind,
 De kruidenier, de soldaat en de blonde
 Meiden: ze zijn verliefd, ze zijn verblind.

De koffiehuisen stralen in hun licht
 Van Woluwe tot Etterbeek en Laeken,
 En duizend spelers met een strak gezicht
 Wijden hun aandacht aan het groene laken.

Een aapje danst op een groene orgelkast
 Zoals hij sprong in de oude klapperboomen
 Van 't vaderland, 't Is de uur dat wij den last
 Weer voelen van de weggeworpen dromen,

Dat wij weer snakken naar dien éénen zoen,
 Waarvan wij droomden, knaap van zestien jaren.
 Nog altijd is de wereld zoals toen,
 Nog altijd zijn wij jong en onervaren.

En immer bloeien in dezelfde maand
 Bruin violieren, gele Paaschnarcissen...
 Maar wij, hoe 't harde leven ook vermaant,
 Wij blijven stelselmatig ons vergissen.

Wij kunnen nooit gelijk de planten zijn,
Met één seizoen is nooit ons hart tevreden
Dat altijd bloeien wil en zalig zijn,
Bevrijd van elken last en alle maat en reden.

Voorals in 't voorjaar is 't een kwade tijd.
Dat weten katers, dichters en beminden;
Zij zijn onrustig, lyrisch en verblijd
Als de olmen botten en de zwarte linden.

Loop ik daarom langs stille buitenwijken
In den opalen gloed van 't schemeruur?
Wil ik iets vinden, wil ik iets ontwijken,
Vlucht ik berusting, zoek ik avontuur?

Zelfs niet eens dit. Ik laat me alleen maar drijven,
En wat ik zoek is mij niet eens bekend.
Ik kan niet werken, lezen, rustig blijven:
Er is een god die mij naar buiten zendt.

Waartoe, waarom? Misschien alleen opdat
Ik, die vermoed dat alles is verloren,
Vrede zou vinden met dien éénen schat,
Die slechts aan enklen blijvend kan behooren:

Die bleeke kleur van kindschheid en verleden,
Die vogelroep die teeder lokt van ver,
En, als voorspelling van de ultieme vrede,
Die groene hemel met een enkele ster!

JAN VAN NIJLEN

Verjaard is dra de rouw....

Verjaard is dra de rouw
 Doch niet uw raad vergeten
 Want, nog voor dag en dauw,
 Ter legerstee gezeten,

Nog eer de morgen kraait
 En bedeklokken kleppen,
 Nog eer het Oosten laait
 En ik ter taak mij reppe,

Nog eer ik mijn gelaat
 Doop in het koele water
 Gedenk ik uwen raad:
 De mensch leeft maar voor later!

- Zóó zij het, maar ik voel:
 Hij die zich wil volmaken
 Moet, voor dit moeilijk doel,
 Aan zeer veel liefs verzaken,

En goed, hulpvaardig zijn
 Voor boozen als voor goeden
 En, is het loon de pijn,
 Daarin veel vreugd vermoeden;

Omdat een hart dat lijdt
 En zich schoon weet te dragen,
 De zeeke komst bereidt
 Van heerlijk heldre dagen.

AUG. VAN HOUTTE

Dag van schoonheid

De bot, die berst; de bij, die zoemt;
De wind, die zotheid gaat vertellen:
Wat men kortweg de Lente noemt,
wat de aarde komt op stelten stellen;
dat klotst nu alles door mijn kop,
en 'k stak er wel een pluimken op,
als ik maar niet zoo deftig was,
zoo stijf in mijn gekleede-jas.
Als ik den band maar los kon knopen,
nam ik u allen dubbelthoope,
gij meiskes uit de stad, den stal,
gij wijs als 't boek, gij dom als oordje,
gij uit 't kasteel en gij uit 't poortje,
en gij, o boom, en gras, en al,
gij, witte, wandelende pater,
gij paard, gij zon, gij wolk, gij water,
en 'k danste midden in uw tas,
als ik maar niet zoo deftig was.

RICHARD MINNE

De Roos van Jericho*

Wij hebben geen banier
boven ons hoofd geheven
Wij hebben niet het rapier
in molenwieken gedreven,

doch waar wij dadenloos keken
naar t'wolken van de lucht,
en speurden naar het teeken
der vooglen duistere vlucht:

is de bloem in onzen mond
gegroeid: de roos van Jericho,
die zonder reden bloeit of grond.
Wij dichters, wij zijn zoo.

REIMOND HERREMAN

* Uit den zoojuist bij den uitgever van 'Helikon' verschenen bundel 'De Roos van Jericho' door Reimond Herreman.

Ballade

In *'Den Koning van Hispaniën'*
zijn de ruiten in 't lood gezet.
Men speurt er den tijd van Oraniën
tot in het buffet.

En buiten, op den Kleinen Zavel,
staan Egmont en Hoome vereend.
Zij dragen niet meer den sabel,
't schavot heeft hun blik reeds versteend.

Taveerne en gij martelaren,
symbool van heroïsch tijd,
zij lijken hier klein de gebaren
van de liefde die mij zóó verblijdt.

De regen lekt van de muren,
van 't loover en van het graniet.
En 'k wonder: Hoelang zal het duren,
dat gij mij zoo gaarne ziet?

KAREL LEROUX

Gelijk de leliën des velds

Keer niet uw blik naar 't groeien van de schaûwen, -
straks rijst een nieuwe dag op ons gelaat.
Geen angst, slechts heimwee. En dit blind vertrouwen:
God draait rond ons rhythmisch zijn dageraad.

God draait rond ons de winden en de wolken,-
wij waren kind, o toren in 't oud dorp,
wij waren blind, verloren in de kolken
van leed en hartstocht, waarin 't vleesch ons wierp.

Nu zien wij ver met ons gesloten oogen:
wij worden eens als 't achtloos buitlend dier,
dat 't groen gaat grazen van de regenbogen,
en, speelsch, 't al overlaat aan Zijn bestier.

MAURICE ROELANTS

Najaar

*Nous n' irons plus au bois,
Les lauriers sont coupés.*

Mijn kindje, trek uw mantel toe.
't Is me te kil. Ik weet niet hoe
Dat hier in 't woud gevaren kwam.
Zie me nu toch dien vreemden gloed;
Zoudt ge niet zeggen dat er bloed
Gesprekeld werd op eiken stam?

't Is waar de zomer is voorbij,
Te snel voor U, te snel voor mij,
Die me behaag in uw verkeer.
Het ruikt alom naar stoppelbrand
En d'eikels droppen op het zand
Als een ultieme gave neer.

Toe kindje, al woelt in U de lust
Naar mateloos omarmen, rust.
Hier past geen land'lijk minnespel.
Wij loopen door een ziekenhuis
En wat gij noemt het bladgedruisch
Is mij veeleer een diep vaarwel.

Kom, laat ons op de teenen gaan
Tot waar de tootsen langs de baan
Verwijzen naar de verre stad.
Het avondt...ook in mijn gemoed.
Gij, die nog jong zijt, wees me goed
En weer de scherven langs mijn pad.

AIMÉ DE MAREST

April

Over de vlakke vluchten wilde paarden,
't getrappel van hun hoeven maakt ons wakker's nachts;
o al de bitterheden die in ons borst vergaarden,
dooien als klompen ijs nu onverwachts.

En de verlangens die nog zijn gebleven,
na nederlagen en verloren strijd,
zijn nu een stuk geworden van het leven,
zijn dromen en zijn werkelijkheid.

En onze ziel, zo vaak vernederd en geschonden,
heeft tot een ander mens ons zwakheid opgericht:
wij hebben eindelijk de sterkte weergevonden
die uit Gods handen komend, in ons willen ligt,

en wie wij lang het beste van onszelf ontspaarden
geven wij alles nu, in woeste tederheid; -
en grenzeloos verwijdt ons hart onder Zijn trappelende paarden,
het groeit oneindig wijd in Zijn oneindigheid!

ANDRÉ DEMEDTS

[Lente en Nocturne]

Lente

O mijn hart hunkert weer
naar dolle avonturen.
Het is zoet en doet zeer
bij 't kruipen der uren.

Maar mijn leven loopt kalm
en eentonig voorbij,
wijl om mij slaat een walm
van het bloeiend getij.

Nocturne

Over den weg schuiven moede mijn voeten
en met mijn voeten schuift mijn schaduw mee.
Ik loop als gek mijn eigen beeld te groeten
dat schuift gedwee onder mijn voeten mee.

De huizen schuiven waar mijn stappen reppen
en zien het gekke van mijn gek gebaar.
Ik lijk een eenzame in dees stille steppe
en wordt mijn onwezenlijk lot gewaar.

MAURITS DE DONCKER

Stille wens

Ach kom nou
zeg dan dat elkeen kan verrekken
De schuwe schaduw van uw wit gelaat
staat zwart omdat de schaduw van uw ogeholten
zo helder staat

Zo helder staat als dat ik zeg
daar is geen schaduw in de schaduw meer
alsof een spookschip werd gemeerd
in elke heldere baai van uw gemoed

Want uw gemoed ligt stil en open
stil als een blinkend speelgoedschip
en open als een speelgoeddoos
maar voor een poos

Ach kom nou
als eenmaal deze poos voorbij
en 't schip weer spookschip zonder lichten
dan buigt uw schaduw met een dunne lach
es ist eine alte Geschichte

GASTON BURSENS

Zwangere vrouw in den tuin

Gij laat uw blik over de rhododendrons varen
vrouw, als over door avond-zon verlichte baren.

Ik zou om U, in mij, den gloed willen ontdekken
van àl het rozenbloed tusschen het ijzer hekken.

En zijt ge, gansch, de Lente niet? - Met anemonen
van goeden wil, laat dit, mijn schamel lied, U kronen.

Geen lenteboom, hoe schitter - schoon hij daar ook glore,
is schoon als gij, o vrouw, tot Moederschap verkoren.

AUGUST VAN BOECKXSEL

Kleine suite

Op deze heldre sneeuwberg aan der aarde blauwe grenzen
O! dit smal lichaam in dit sierlik licht
Alsof geen koorts door deze vingren vlamde
Alsof geen bloed door deze polsen sloeg
zo sierlik wit - en eenzaam.

De spiegelende spiegels van uw ogen
waarin nu niemand nog het rusteloze vuur der vlakten vindt
de natte spiegels van uw natte ogen
die wit en sierlik in dit licht verslensen
op deze heldre sneeuwberg aan der aarde blauwe grenzen.

PIETER G. BUCKINX

Intermezzo

Dat is nu weer en wel voorbij gezonken.
Ge weet het en ge zegt: hier zullen rozen staan!
Wat baat het, als de zomer niet de rode vonken
doorheen de doornen slaat, voor we zijn weggegaan.

Dit uur is lang reeds over ons gekomen,
wij hebben samen ons dit morgenmaal bereid,
en over 't eerste bidden na de laatste dromen
te nauw de vleugel-schaduw van Gods eeuwigheid.

Is nu de dag te lang, en is zijn zachte zonnen
te helder voor 't geloof, dat mij de morgen liet,
och, is er veel dat eindigt voor het is begonnen,
er is zoveel ook, dat nog sterven kan of niet.

JAN VERCAMMEN

Lied van klachten

De luchten hangen grauwend grijs
En drukken mij van boven.
Een bangelijk geloven
In 't angstig ondervinden van m'n eenzaamheid
Dat in mij, zorg-ziel, een lied van weemoed schreit
Als 't monotoon geruisch van regenvlagen
Waarop m'n bange klachte is gedragen,
Het neurt in mij melankoliek een wijs.
De luchten hangen laag en als 'n tentdak grijs.

RAYMOND DE BRUIJN

[Nummer 9]

Avondlijk bezinnen (Oosterbeek)

De avondlaaie zon
Glijdt langs het gazon
Weg van voor den mateloos verdiepten horizon

Die aan de' overkant
Over 't Betuwsch land
Onvervuld en waasgewasschen zijn bezinning spant...

't Schaduwlouze licht
Langzaam opgericht
Doet zijn koele diepten open als een bloemgezicht:

Of een cactusstam
Uit zijn slangekam
Voor één avonduur ontplooit zijn dunne glazen vlam:

Of een oog ontstraalt,
Nu zijn luister faalt,
In onaardsch bedenken dat het niet den morgen haalt:

Of een mond besterft,
En al bloedontverfd
Zelf nog vóór den dood in witsten glimlach zich verderft:

Of voor dag en ziel,
Beiden even iel,
Al verlies en winst en doel en einde samenviel:

Tot zich ziel ontgeeft
Al wat in haar streeft,
En nog maar den storm van sterven in zijn stilte voorbeleeft.

P.C. BOUTENS

Verbannen.

Tusschen ons was er geen geheim:
 Wij waren enkel voor elkaar geboren,
 Twee woorden die onschendbaar samen hooren
 Door de betoovring van het rijm.

Elkander hebben wij gedronken
 Met warme zachte lippen om de rand
 Van de eerste beker, onze holle hand.
 De droppels werden koele vonken.

Wij leefden zonder argwaan vrij,
 Alleen, o goddelijke dwang, gebonden
 Door de verteedring van twee donkre monden.
 Maar dit is alles nu voorbij.

Om wèlke schuld werden wij beiden
 Verbannen uit ons helder paradijs; -
 Waarom zijn goed en kwaad, en dwaas en wijs
 Nu onherroepelijk gescheiden?

Vernederd door een scherpe nood
 Bid ik om hulp; waar is uw kleine hand?
 Maar tusschen ons staat nu dit misverstand:
 De kennis van de Dood.

J. GRESHOFF

Herfst

Dit is de witte tijd, waar roode herinnering
het leven weergeeft in vernieuwde sporen.
Een bittere geur blijft tot een laatst behooren
van lust die aan zijn hoogste top verging.

Een roode klaproos en een sneeuwsering,
Zij waren uit een bruidsboeket verloren,
vertrapt, verplet en tot een dood verkoren,
die sinds de bruiloft, 't eigen hart ontving.

De kachel loeit en staat zeer fel te blozen.
Een schreeuw klonk van een mensch die sterven ging.
Hij brandt zijn longen leeg, tuberculose.

Ziel tusschen leven - dood, een nutloos ding.
Mimosa geurt en wilde purperrozen
ontblaren in een milde huivering.

JAN H. DE GROOT

Vereering

O vrouwe, groote bloem
Gesproten uit het diep
En vormen-vol geluk
Van die u zinnend schiep,

Uw onschuld-spelig wezen,
Zoo bloesemend en licht,
Is ieder onz' te diep
In 't stugge hart gegrift,

Dan dat hoogmoedig wij
Uw zoeten deemoed smaden;
Doch ziet, wij keeren wéér
En treên uw eenvoud nader.

F.J.H. LOUSBERG

Zeventienjarig meisje

Het is de ruimte, het is de lucht
Die vloeit in uw verrukt gemoed.
Ge zijt zoo open, onbeducht
Voor 't zwellend rijpen van uw bloed!

Hoe brandt het zoele rood der bloemen
In de palmen van uw hand -
Ge zijt een zien, een speelsch benoemen
Van de dingen. T'allen kant

Zijt gij omgeven door de beelden
Van uw hart. En uw gedacht
Is voor de blindend schoone weelde,
Die te gretig gij verwacht.

En ach, dat wellust, dat de pijn
- Zoo onherroep'lijk ook uw deel -
Gelijk bedwelmend, gift'gen wijn
Uw hart zal schroeien en uw keel!

F.J.H. LOUSBERG

Laatste avond

Den laatsten avond van ons saamenzijn
Was alles zóó, dat 'k niet tot U kon spreken,
Uit vrees opeens in tranen uit te breken:
O uw gelaat, verlicht door de'avondschijn.

Dien avond laat hebt gij mijn hand genomen,
Die weerloos trillende in de Uwe lag,
Als een gewonde vogel, en toen zag
'k U aan en toen is ook het eind gekomen:
Een duizling voerde zwevende mij mee,
En om mij gonsde een ruische' als van de zee.

JO LANDHEER

Sonnet

Een lichte zaal met bloedroode guirlanden
en achterin 't gedrein van een orkest, -
een cabaret heet dit. Men drinkt en danst er 't best
na middernacht, als 't leven alle andren
naar regelmaat gekweld heeft en naar bed gepest, -
maar wij hebben ons tegen slaap vermand, en
van vale dag gewend tot feller stranden,
en onze heete droom aan moezel weer gelescht.

Ik kijk in oogen die zich tot mij keeren,
langzaam en diep blijven zij aan mij hangen, -
en naar profielen die strak langs mij schouwen
om plotseling mijn drieste blik te vangen, -
ik denk hoe clowns hier worden tot voorname heeren,
en boerenmeisjes tot mondaine vrouwen.

EMILE VAN DER BORCH

Afscheid

De luide droomen rusten nu getemd,
als koningsadelaren neergestreken;
en het doorstormde rijk
van wild en schitterend licht
dat de oogen heeft geslagen en verward
moet voor een ander parelmoeren wijken -
winden stroomen naar een gulden middag;
in morgenkreken
ligt nog het schip van avontuur gemeerd,
maar zoekend trilt de steven naar de open waatren
van kalm geluk;
aan de overzijde ligt een stiller wereld,
een hooger hemel en een grooter licht;
het vaartuig danst niet roekloos meer als eens,
wij varen zwevend
en wuiven afscheid aan het land der jeugd. -

THEUN DE VRIES

Reden van bestaan.

Wandelend op de Hoogewal
in Holland's netste stad: den Haag,
geloof ik zeker, voor vandaag,
het afgerond restant te zijn
van een uitbundig ongeval,
de nasleep van een lentedag
die jong en elegant begon
(bloemen en vogels en veel zon),
maar waarvan niemand indertijd
de resultaten overzag.
Dit is verwijt noch zelfbeklag,
slechts de gedachte aan de daad,
die mij bereidde en leven laat -
om Godswil, ofwel zonder meer
uit hoofde van een lentedag.

HAN G. HOEKSTRA

Hollandsche zondag

De Zondag is een oud, fatsoenlijk feest,
men komt in kerken of in kroegen samen,
loopt een eind om of weegt achter de ramen
de week die komt, die week die is geweest,

de dag is lang, niemand heeft zich te haasten,
zoodat men 's morgens de ochtendbladen spelt
en 's middags een précair tekort herstelt
met thee of borrels bij zijn evennaasten,

de kellners tellen voor vandaag niet mee,
zij doen - met nog wat and'ren - daagsche plichten,
en brengen uwe ooms en mijne nichten
de koele borrels en de heete thee.

Maar verder is de dag perfect geregeld:
lunchrooms en dancings, bars en bioscopen
stellen zich vroeg, om onzentwille, open
- alsook de kegelbanen voor wie kegelt;

er is veel meer, bemerk het goed gemak
der groene parken: banken onder boomen,
en daar niet alles van een kant kan komen
heeft ieder burger een goed, zondagsch, pak.

Alleen - de warme vreugde is er niet,
de vreugde, die dit feest ferm weet te vieren
de vreugde, die het stadsbeeld op kan sieren,
de onversneden vreugde is er niet,

Holland, komt ooit uw Zondag nog in orde?
- wekelijks viert uw volk dit triest refrein,
hoe liet ge een dag, die zoo subliem kon zijn,
zóó dof en liederlijk vervelend worden!

HAN G. HOEKSTRA

Blinden (naar Brueghel)

Langdradig als een slakkenspoor op heggen
 Beed'len zij dorpen uit, van huis tot huis,
 Verlevendigd, als zij de giften zeggen,
 Waarop zij slapen kunnen, hard en kuisch,
 Verzadigd, eenzaam met hun kauwgeluiden.
 Ze kennen elkander aan 't klokgeruisch
 Bij 't drinken, of aan de beschorste huiden
 Die zij aftasten zooals een houtvester
 Zijn kruisen zet om 't rooien te beduiden.

Men moet hen zien, als ze de eenige flesch ter
 Hand nemen, door een waard in haast gevuld:
 Wát zal het zijn: schoon water of wijnresten?...

Gewoonlijk toonen zij wel 't woudgeduld
 Zich breed te drenken aan een zomerregen,
 De monden open; niemand treft de schuld,
 Al vallen drupp'len ongelijk hun tegen.
 Onder de boomen vredig in een wrong
 Luist'ren ze naar wat in hun macht gelegen
 Is, soms smakkend, wenschende met de tong;
 De posten uitgezet in vingertoppen,
 Waar onderling verraad altijd op sprong:
 Naar 't zachte sluipen en het broodverstopen.-

Dit voor den regentijd. - Maar als het stof
 In hoon hun oogen vult, als na het kloppen
 Om water, 't peilen ton na ton, het grof
 Getwist uitbreekt om wie hun vloek verdiende:

Dàn neemt de zonnekoorts hen in verlot,
En hand in hand, in droomen stralend zienden
Geworden, dwalen ze van bermen neer;
Hun voet haakt - zoo de eerste, zoo de tiende -
En grijnzend storten ze in 't onzichtbaar meer...

S. VESTDIJK

Voorwereld

I

Zoo wint, niet meer gedempt door wolkendagen
Sinds eeuwen tegen nacht de harde slagen
Van felblauwgeele scheemringlooze dagen.

Zandzeeën liggen kustloos uitgestrekt.
Alom wordt de geduldige vacht der vlaktes
Doorstoken, overwoekerd: stekelcactus
Bestrijdt met spitse lansen, dikke trossen,
Het stralenleger dat zijn sappen trekt.

Met reeds versteenend lof bezwaarde bosschen
Staan op krimpende kuststrook saamgedrongen
Stikkend geblaârt in wanhoop opgewrongen,
Kniewortels wéér den bodem ingeboord.

Uit 't wouddiep wordt geen vogelroep gehoord
Waar dikgeschilde plumpe torren ronken,
Soms plotsling grondwaarts ploffend, hittedronken.

II

Op tengre stenglen stegen varenplanten
 In de ijsfeer. Dampgedragen kronen dreven
 Naar de oppervlakte van het stilstaand leven
 Breed overschaduwend, dierkiemen bleven
 In weekdierstaat door warme diepzee zweven.

In steenkooldonker starden diamanten.

Alleen door donder werd de stilt' gestoord;
 De groote regen die zich somtijds strekte
 Zette haar zwijgen even ruischend voort.

Geen rotsgrond stuitte d'onbegonnen val.
 Zee onderwierp zijn zwalpen 't leeg heelal
 Waardoor slechts scharen vleugelvingers sprongen.
 Waar plantendood in stilstand land verwekte
 Werd 't ongegrond-gebrugde dra verwrongen
 Onder den aandrift van een heeten stroom.

Bergen ontstonden en vergingen, weeker
 Dan wolken. Zonnen bleven nog onzeker,
 De sterren neevlig en het leven droom.

Wel zweven vlinders vogelgroot, zwaarmoedig,
 En weven spinnen, traag en zwart volbloedig,
 Sombere webben tusschen hooge stammen
 In 't grijsrood kruisvuur van lianenstammen.

Alles ligt onderdrukt in looden dommel
 Steeds slapeloos door 't sleepende gerommel
 Achter de steenen kim, waar 't kernvuur staag
 Onder bezwijkende aarde woelend, traag
 Landtongen, lava laaiend uit deed puilen

Over de kammen kruipend naar de kuilen
Waar monsters: pootloos, vleugelloos geslacht
Tot roerloosheid gedoemd, verdelging wacht.

1923.
J. SLAUERHOFF

Middernacht

Mijn grauwe handen tasten langs den wand,
een angst groeit zwart achter wijdopen ramen,
het onbekende sluipt langzamerhand
nader en zoekt mij in verloren namen.

zou dit het eind zijn? dagen gingen dicht,
in nachten bloeiden onverholen wondren.
'k zou eenmaal nog, geheel bereid en zonder
vrees willen strijden om een moeilijk licht.

maar een herinnering is in mij geschonden,
binnen de muren ben ik rondgegaan.
o nacht, o schaduw, al wat 'k heb misdaan
en wat zij nimmermeer vergeven konden
is in dit uur rondom mij opgestaan -
zie, zie in zijn handen bloedroode wonden.

G. KAMPHUIS

[Nummer 10]

Afspraak

Had ik ooit of immer iets te maken waar ik was?
Overall kwam ik te vroeg, te laat, en nooit van pas.

Om weêr weg te wezen was elk voertuig ik te vlug.
Zoo na 't afscheid wroegde een duister heimwee mij terug:

Of juist daar en nu, nu mij de korte kans ontging,
Levens eigenzinnig wonder in een fluistering,

In een mensenblik, een bloem, den aanhef tot een lied
Even zich en inniger dan vroeger ooit verried...

Neem mij zeker meê weg uit de donkerheid van hier
Naar de nieuwe lichte lente van uw hoog bestier.

Leid en voer in goddelijk geduld mij stap voor stap
Als het kind dat 'k ben, den blinde zonder zeggenschap.

Kan er ander doel bestaan dan 't doel van uwen lust?
Dag en nacht die hemelt over uw bewogen rust?...

Langs de zeeën uwer oogen uit de haven van uw hart
Is wel nergensheen het uitzicht, nergensheen de weg versperd:

Al de eilanden die verdwazing uit den chaos heeft gered,
Al de posten door verrukking in de toekomst uitgezet:

Dood en leven staan doorschenen zonder scheidingszoom
In den vrijgebaanden allerzijds bereisbren droom:

In de schoonheid van den zaligen geboorteschrik:
En de ziel geeft zich verloren in het oogenblik.

P.C. BOUTENS

Geheimschrift

Vreugd mijner jeugd, Dianthus en Nachtschoone,
Ik denk aan u, gezeten aan de straat,
In 't koffiehuis genaamd: 'In de Eburonen'...
Het is maar goed dat alles eens vergaat.

De avond is zacht en heftig groeit mijn haat
Tegen de menschen die hier rustig wonen.
'k Zie voor mijn geest een bleek, bedroefd gelaat:
O Bérénice, of gij teêre Antigone?

Kom, schenk maar raak, pale-ale, of scotch of stout,
Mijn hart is dor, onvriendelijk en oud:
Ik moet voorloopig op deze aarde wonen.

Mag ik nog hopen? Word ik ooit bevrijd
Uit dezen band? Keert eenmaal nog uw tijd,
Vreugd mijner jeugd, Dianthus en Nachtschoone?

J. VAN NIJLEN

Vroolijke elegie

Hoor je nu werkelijk niet
 Hoe valsch het klinkt, mijn lied?
 Dan moet je morgen naar een oorarts gaan.

Mijn hart werd koud en dor,
 Nooit klonk mijn stem zoo schor
 En met de humor is het niets gedaan.

Mijn opgewekte toon
 Is voor mezelf een hoon,
 Ik schaam me voor mijn uitgebloeide waan.

Dit bête ganzenspel
 Geloof ik verder wel,
 De pepernoten trekken mij niet aan.

Ik weet het toch allang:
 Au fond ben 'k enkel bang;
 Ja, bang voor dag en nacht, voor zon en maan;

Bang voor het bitter lot
 Waar ik zoo schrill mee spot
 Omdat wij daar de zin niet van verstaan;

Bang voor plezier en nood,
 Voor 't leven en de dood.
 En altijd zie 'k een hand die mij wil slaan...

Ik ben een dakloos kind
 Dat rent door weer en wind
 In doodsangst voor een schaduw in de laan.

De heele lange nacht
Staar ik in 't zwart en wacht
Op de reveille van die poen, de haan.

Alweer een nieuwe dag!
Kom, lach bajazzo lach,
Het dichter-zijn is heusch geen lauwe baan.

Hoor je nog altijd niet
Het valsch accent van 't lied?
Dan moet je werkelijk naar de dokter gaan.

J. GRESHOFF

De dagslaper

Langzaam gaat de nacht ten ende,
 En de dag verrijst
 In een bleeke en schemerende
 Klaarte. Dof vergrijsd
 Ligt zijn tuin, die aanstonds stralen
 Zal in 't zonnelicht.
 Maar zijn oogen, op den valen
 Ochtend, sluiten moegewaakt zich dicht.

't Moet muziek geweest zijn die, ten
 Middag, op hem riep
 Uit de duistere verschieten
 Waar hij lag en sliep:
 Want, terwijl de waereld woelde,
 Bleef hij afgewend,
 Roerloos als een doode, en voelde
 Niet hoe dag zich neeg reeds naar zijn end.

Maar de wijs die hij ontwaarde
 Hoort hij al niet meer.
 Over de uitgestorven gaarde
 Gaat de zon al neer.
 En hij maakt zich weer gereed te
 Leven, onbespied
 En alleen. Niemand zal weten
 Welke droomen, wakende, zijn nachttij ziet.

Febr. '31.

VICTOR E. VAN VRIESLAND

Évolution

Une enfant qui bel et bien,
Quoiqu' à sa chair méconnue
Refusant toute venue
D'émoi, se pique de rien,

Parle de brusques accords,
D'angoisses, de nécrophiles
Dont l'extase atroce et vile
Lui prépare une âpre mort...

Mais à peine encor remis
De certaines réussites,
Son esprit transforme en mythes
Les visions d'un coeur proscrit.

Et loin d'avoir estropié
Cette candeur primitive,
Voici qu' enfin elle arrive
Au seuil d'un nouveau passé; -

S'excusant d'infimes tares,
Dont ni l'appel incessant
D'un peureux adolescent
Solitaire ne l'égare,

Ni ce je ne sais trop quoi de
Risible en ces presque un peu
Mûres dames, qu'elle veut
Croire aimer chastes et froides,

Afin que, chute, abandon,
Élancement secondaire,
Aux questions judiciaires
D'un stupide et lourd démon,

Il soit riposté dès lors
Par d'habiles monologues,
Où mêmes ses pédagogues
Se taisent dans le décor.

Sept. '30.

VICTOR E. VAN VRIESLAND

Zij gingen vroeg...

Zij gingen vroeg, de zangers van weleer,
Maar zelden zonder kransen om de lokken.
Met bloemen van den roem zijn zij vertrokken,
Jeugdig, de wegen zonder wederkeer.

Maar die thans leven scheiden zoo niet meer
Hun wordt nooit laat genoeg het lot voltrokken.
Niet zooals génen om den dood te lokken
Zingen zij, maar juist hem tot tegenweer.

En als zij gaan zijn om hun witte haar
De kransen schameler dan die zich zwaar
Om hunner broeders zware lokken wonden,

Als zij na een kort leven in het licht
Zich willig met den Donkere verbonden
Die peinzend hield den blik op hen gericht.

J.J. VAN GEUNS

Register

De met * gemerkte namen bevinden zich in het extra-nummer: Vlaamsche Arbeiders-poëzie

*ANONIEM

Bediende	VIII
Ouden van dagen	VIII
Dat meideke en ik, allebei	XVI

BAEDENS (Angèle)

Simpel Verhaal	105
----------------	-----

*BARRE

Visschers aan Land	IX
--------------------	----

BERGE (Willem TEN)

Elegisch	31
De Strophe en de Nacht	31
Het Rondeel	32
December	61
In Extremis	79

BINNENDIJK (D.A.M.)

De Eenzame	29
------------	----

BLOEM (J.C.)

Bevrijding	22
Herinnering	68

BOECKXSEL (August VAN)

Zwangere Vrouw in den Tuin	125
----------------------------	-----

BORCH (Erniel VAN DER)

Sonnet	135
--------	-----

BOUTENS (P.C.)

Moeder van Barmhartigheid	3
Domburgsch Uitzicht	4
Verantwoord	50
Vampier	81
Avondlijk Bezinnen	129
Afspraak	145

BRUIJN (Raymond DE)

Lied van Klachten	128
-------------------	-----

BUCKINX (Pieter G.)	
Kleine Suite	126
BURSSSENS (Gaston)	
Wanhoop	45
Stille Wens	124

*CALLENS (René)	
Strijd	XIII
CAMPERT (Jan R. TH.)	
Thuiskomst	44
CAUWELAERT (Aug. VAN)	
Als twee geliefden	56
DEMEDTS (André)	
April	122
DONCKER(M. DE)	
Strofen	73
Lente	123
Nocturne	123
DONKER (Anthonie)	
Het is onzeker	14
Sterven	101
Oase	102
EEKHOUT (Jan H.)	
Gevangen Orang-Oetan	40
ENGELMAN (Jan)	
Aschwoensdchdag	103
Melodie des Herzens	104
ESSEN (Jac. van)	
Verkrachter	106
Avondval	107
*G. (Augusta)	
De Haspelaarster	VII
GEUNS (J.J. VAN)	
Napoleon	54
Van de Kasteelen	55
Philippe Mancini	89
Zij gingen vroeg	152
GRAULS (A.W.)	
Het zieke kind	61
Kaartspel	158
GRESHOFF (J.)	

Tot een clowntje van Tjigtat	38
De Voorkeur	83
Verbannen	130
Vroolijke Elegie	147

GROOT (Jan H. DE)	
Herfst	131
*HASCH	
De Bode	XV
HERREMAN (Reimond)	
Strofen	16
Eurydice	72
De Roos van Jericho	118
*Vlaamsche Arbeiderspoëzie	I
HOEKSTRA (Han G.)	
Reden van bestaan	137
Hollandsche Zondag	138
HOGHE (Andries DE)	
Ik weet, als ik zal liggen in den dood	19
Dit is van de Liefde	65
Nog voor der oogen	97
Laat aan mijn Nederlaag	98
Gij moet mij wel beminnen	99
Driehonderd waren wij	100
HOUTTE (Aug. VAN)	
Offergave	67
Verjaard is dra de rouw	116
HOUWINK (Roel)	
Na de Kruisiging	58
*J.(C.)	
Mij laten ze gerust	X
KAMPHUIS (G.)	
Middernacht	144
Narcose	159
KELK (C.J.)	
Sesam	23
KLINKENBERG (G.A. VAN)	
Nachtlied	64
KIJZER (M.)	
Interieur	93

LANDHEER (Jo)	
Laatste Avond	134
LEROUX (Karel)	
Orpheus	30
Wees blij	59

De dood	70
De Terugtocht	71
Verzoeking	71
Ballade	119
*LIAS (Georg)	
Schapen	XII
LOUSBERG F.J.H.)	
Gekwelde Liefde	43
Vereering	132
Zeventienjarig Meisje	133
*M.	
De Dood in het Sanatorium	XI
MAREST (Aimé de)	
Mijns inziens	63
Najaar	121
MARSMAN (H.)	
Quel être n'aime pas	13
Octobermorgen	41
Voor het inslapen	84
MINNE (Richard)	
Gogol	10
De Dichter Zwijgt	12
'k Ben Eenzaam	69
Dag van Schoonheid	117
NIJHOFF (M.).	
Het Bezoek	11
NIJLEN (Jan VAN)	
De Clown	5
Optimistisch Lied	6
De Onbekende	20
De Zwerver	21
Et in Arcadia ego	35
Bericht aan de Reizigers	52
October	53
Maart	114

Geheimschrift	146
OOSTEN (A.J.D.VAN)	
Afscheid van Roelfina	62
De Mensch	91
Romance Sentimentale	91

OOSTERWIJK (Herman)	
De Verlatene	80
PERRON (E. DU)	
De Notaris spreekt	85
Een Apostel	86
De Ronker tot de Verdrevene	87
Kamermuziek	108
Pastiche Romantique	109
Op mijn Divanbed	156
PLASSCHAERT	
Uit: Liefde's Lust	74
ROELANTS (Maurice)	
Op mijn Dochterken	24
Fierheid	25
Van meet af aan	26
Gelijk de Leliën des Velds	120
ROGGHÉ (Paul)	
Verzen	88
ROLAND HOLST (A).	
Een Pelgrim	7
ROVERMAN (Paul)	
't Hart in den Avond	III
SCHEPENS (Berten)	
Avond	94
Ballade	96
SLAUERHOFF (J.)	
Lo Yang. De Gezegende	15
Chineesche Gedichten	27
Chrysanten in den Oostelijken Tuin	42
Voorwereld	141
De Burgers	153
Zeeroep	155
SMIT (Gabriël)	
Drie Graftschriften	46
Afscheid	110

STUIVELING (Garnt)	
Waar zijt Ge, God?	92
TEUNISSEN-VAN PLOEG (R.S.)	
Zijn hart	48

VERCAMMEN (Jan)	
Invokatie	78
Intermezzo	127
*VERITAS	
Een Mei	IV
Gij wint te veel	V
Werkloos	VI
VESTDIJK (S.)	
Blinden	139
VRIES (Hendrik DE)	
Aan	66
VRIES (Theun DE)	
Regenballade	90
Afscheid	136
Landschap der Ziel	157
VRIESLAND (Victor E. VAN)	
Rekenschap	9
De Dagslaper	149
Evolution	150
WILDE (Frans DE)	
Kwatrijnen	160
WOESTIJNE (Karel VAN DE)	
Het Gelaat des Dichters	1
Lied te latere ure	2
De Tuinen galmen	17
Ik weet dat ik mijn Dood bereid	18
Leie-Aangen	33
De Zon staat al den Overkant	34
Oud Hart, dat niet bemind en heeft	49
Lied	113
*Z. (A.)	
Min Joconde	XIV
ZAALBERG (D.A.)	
Bij donker weer	112

De burgers

Zij wonen in hun dorpen en hun steden.
Zij doen voor bed na tafel hun gebeden.
Zij denken dat zij leven daar zij aten,
Elkaar plichtmatig tweemaal 's weeks bezaten.

Des avonds, om de ronde tafel praten
Ze over de oogst op de akkers en de afwezigen
Gaan 's Zondags groetend door de strakke straten,
Zijn Maandags weer in hun bedrijven bezig.

Broeiende drift door God, voorzichtig kweeker,
Met kracht geknot en in de kiem bedorven,
Maakt hun gebaar en houding laf, onzeker;
Het 'vreest den Heer' staat in 't gelaat gekorven.

Soms is 't een zomernacht een man te machtig,
Hij prangt zijn dienstmaagd in stikdonkre schuur
En is zijn levenlang om dit eene uur
Een angstig beest, zijn zonde staag indachtig.

Komen zijn medemenschen het te weten,
Dat hij wat zij niet durfden heeft gedaan,
Het wordt hem niet in 't openbaar verweten
In stilte knagen zij aan zijn bestaan.

Hij wordt niet meer gebrandmerkt of gesteenigd,
Geklemd in 't blok, genageld aan den paal,
De laffen tegen 't zwarte schaap vereenigd
Houden hem steeds in angst voor het schandaal.

Hij wordt door de gemeente uitgestooten
En gaat gebukt onder den dubblen last
Dat hij eens nam en verder heeft gevestigd
En toch hun kring steeds voor hem blijft gesloten.

Soms trekt een fiere zwerver norsch en nukkig
Door 't levenloos gebied, zijn tred verhaast,
Verdwaald voelt hij zich waar 't valsch, ongelukkig
Leven zijn lot van twee straatkanten naast.

Zij zien hem door hun blauwbehorde ramen
Meewarig trekken: die hoort nergens thuis:
Hij slentert door de straat en leest hun namen
En denkt, zij zitten levenslang in huis.

En ongemerkt komt hij langs 't volle kerkhof,
Daar liggen ze ook geordend op een rij
En even roerloos onder zode en zerk of
Zij lagen onder peul en beddesprei.

En eindelijk als hij weer door 't veld kan gaan
Begroeten broederlijk hem de avondwinden
Terwijl hij reist bij 't wassen van de maan
Sluit men daarginds de deuren en de blinden.

Zij liggen al in hun loodzwaren slaap
Gekweld door droomen daaglijks onderdrukt,
Terwijl hij stilstaat op de steilste kaap
Door hemelhooge en ijle klaar 't verrukt.

J. SLAUERHOFF

Zeeroep

Ik ging gelooven dat ik nu ging rusten,
De winter in 't ommuurde stadje blijven,
Een huis bewonen, klare zinnen schrijven
En voor het eerst wat langer voortgekuste
Vrouwen hier bij mij hebben en ter ruste
Gaan met hen, samen in omhelzing blijven.
En langzaam werden mij hun willige lijven
Vertrouwd als vroeger vaakbezeilde kusten.

Zoo dacht ik zittend in mijn kamer, maar
Vannacht hoor ik de najaarsstorm aanheffen.
Het dakhout maakt als kreunend want misbaar.

Ik woon zoo ver van zee, zoo dicht bij haar,
't Storten der branding kan mij hier niet treffen,
Hoe kan ik zoo wanhopig klaar beseffen

Dat ik weer scheep zal gaan, voor 't eind van 't jaar.

J. SLAUERHOFF

Op mijn divanbed in een Hollandse huurkamer

*Et sur elle penché, l'ardent Impérateur
Vit dans ses larges yeux étoilés de poinis d'or,
Toute une mer immense où fuyaient des galères.*
(J.M. de Heredia.)

Spreek mij vandaag niet meer van nachten doorgebracht
met zoete vrouwen, die van zoeter wijnen dropen,
en voor Aurora's komst - hoe vaardig! - henenslopen,
in 't bed van de Cocu, toch 'ademloos gewacht'...

Mijn divanbed verbiedt een eerlik man het hopen,
al weet hij dat Lauzun 't stuk op één spriet volbracht*);
aanschouw die rommelzo: bij Zeus! hier werd verkracht
één taaie droom misschien - en ja, twee kussenslopen.

O! Esmeralda, met uw blatend troeteldiertje!
Maria Stuart met haar bultenaar! en 't stiertje
van die Griekse prinses! O literair *fatras!*

Hier lag mijn hartevreugd: met uit haar denkende ogen
à de triremen, onherroepelik vervlogen,
die de Imperator viste bij Cleopatra.

E. DU PERRON

* Bedoeld wordt: een grasspriet.

Landschap der ziel

Het landschap mijner ziel. Rotsen en wouden,
hellingen, waarlangs tengere zonnen dalen,
vuurgloed en asch, wervelwind en koude,
en stilten, waarin bloemen ademen.

Des nachts de maan
die schijnsel werpt tegen de wanden der ravijnen;
gebroken dennen, norsche wilde pijnen
hangen daaraan -

Kortstondig flakkerlicht van haat en lust,
de lange loome luyten van den slaap,
en soms een vergezicht vol koelte en rust,
waar ik mijzelven tegenkom als knaap.

THEUN DE VRIES

Kaartspel

Tristan: Je kunt niet rooken, je kunt ook niet kaarten.

Comtesse: Ik zal het leeren.

J. SLAUERHOFF.

De dokter gaat voor zeven slagen,
maar de apotheker heeft er acht.
Het leven telt ook zonnige dagen,
zelfs als het regent in den nacht.

Maar de onderwijzer weet het beter,
want negen is één meer dan acht.
Gaat nu de stadsclerk toch miserie,
't wordt van zoo'n kaal beroep verwacht.

Denkt gij dat wie het spel zal winnen,
de slimste van de vier zal zijn?
Zonder geluk is niets te beginnen
en wordt de hoogste wijsheid schijn.

Wie dus een kans krijgt moet ze wagen.
De tijd van kaarten is ook kort.
De winst van al onze levensdagen
ons vroeg of laat ontnomen wordt.

Des, gaat de dokter weer voor negen,
al telt hij er maar amper acht.
Het lot is hem ditmaal genegen:
hij wordt geprezen én minacht.

A.W. GRAULS

Narcose

Zie, hoe wij langzaam op rivieren varen,
waar alg en wieren in verward gewas
drijven en zinken tusschen giftgroen gras
en open oogen ondoorgronlijk staren.

het water weet ons in zijn grijs geheim
onmerkbaar in het stroomen onderglidend,
wij zullen hier, een zachte wellust lijdend,
langzaam verdrinken en verloren zijn -

o God, breek stuk de weelde van dit licht!
wanneer alles van mij is weggenomen
doe dan in een verrukkelijk wonder komen
uw wijdontsloten, helder vergezicht.

G. KAMPHUIS

Kwatrijnen

Ironie I

Ik hoopte - lang geleên - als kapitein te varen
Naar vreemde landen, door de verste zee;
De góden schikten 't anders: alle jaren
Baad ik mijn voeten, aan de kust, in zee.

Ironie II

Eens droomde ik heldentenor te zijn,
Geliefd door de vrouwen, lievend den wijn;
Nu leer ik geduldig, al mijn dagen,
Schoolknapen zich sober en deftig gedragen.

Zomernacht

De gele maan glimt achter 't zwart geboomt,
Donker sluimert de aarde onder de sterren,
De bloemen geuren dieper. Heinde en verre
Is 't warme zwijgen van den Zomernacht.

FRANS DE WILDE